

Vaart in groot onderhoud
Diepenring. 7

De trolleybus in de stad.
Beno vertelt. 10/11

Alle projecten in
kaart. 18/19

GRONINGEN BEREIKBAAR

DE INFORMATIEKRANT VAN GRONINGEN BEREIKBAAR | NR. 10 — JULI 2017

SCHOLIEREN VAN HET ALFA-COLLEGE EN NOORDERPOORT GAAN IN DE OCHTENDSPITS MET DE BUS NAAR HUN SCHOOL AAN DE BOUMABOULEVARD. FOTO: SIESE VEENSTRA.

ONDERWIJS ONDERZOEKT OPLOSSINGEN

BUITEN DE SPITS NAAR SCHOOL

HOE KUNNEN SCHOLIEREN EN STUDENTEN 'S OCHTENDS OP TIJD, SNEL EN VEILIG NAAR SCHOOL, ZONDER DAT DE WEGEN, TREINEN EN Bussen OVERVOL ZIJN? EEN MOGELIJKE OPLOSSING IS HET LESROOSTER ZO AANPASSEN, DAT DE LEERLINGEN BUITEN DE OCHTENDSPITS KUNNEN REIZEN. GRONINGEN BEREIKBAAR, ARRIVA EN HET OV-BUREAU GRONINGEN DRENTH STELLEN DAARVOOR GEZAMENLIJK GELD BESCHIKBAAR AAN MIDDELBARE EN MBO-SCHOLEN IN GRONINGEN. DE EERSTE ONDERWIJSINSTELLINGEN ONDERZOEKEN NU AL DE MOGELIJKHEDEN.

VERDER IN DEZE KRANT:

ZOMERWERKZAAMHEDEN A28 EN A7	3
SPITSTREIN GRONINGEN-ASSEN	8
NIEUWE BRUG IN DE STAD: KATTENBRUG	12
FIETSRUTE PLUS GRONINGEN-HAREN	13
BEDRIJVEN HELPEN SPITS TERUG TE DRINGEN	15
ZUIDHORN IS ER KLAAR VOOR	17
PRIJSPUZZEL	20

In de stad Groningen gaan zo'n 35.500 leerlingen naar het voortgezet onderwijs en het mbo. 66% reist tussen 7.00 en 9.00 uur. Van hen gaat 38% met de trein en bus tijdens de spits. In het openbaar vervoer is het 's ochtends op bepaalde trajecten druk. De verwachting is dat het nog drukker wordt tijdens de ombouw van de zuidelijke ringweg en het stationsgebied.

Groningen Bereikbaar, Arriva en het OV-bureau Groningen Drenthe stimuleren scholen om de lessen buiten de ochtendspits te laten beginnen. Mbo- en vo-scholen kunnen een voorstel indienen om het lesrooster aan te passen voor een aantal klassen of leerlingen. Daarbij moeten de lessen vóór 7.45 uur of na 9.00 uur starten. De financiële bijdrage is maximaal 25.000 euro.

ALFA-COLLEGE EN NOORDERPOORT

"De eerste scholen onderzoeken de mogelijkheden", vertelt Hans Vooges van Groningen Bereikbaar. "Het Alfa-college en Noorderpoort willen samen een pilot

houden op de locatie Boumaboulevard, aan de zuidkant van de stad, dicht bij de zuidelijke ringweg. Het is de bedoeling dat de lessen daar in de loop van het nieuwe schooljaar later beginnen, in eerste instantie met een beperkt aantal studenten en klassen." Fitim Ismaili, directeur Faciliteiten van Noorderpoort: "Nu beginnen de vroegste lessen om 08.00 of 08.30 uur, maar we willen ernaartoe dat meer lessen om 09.30 uur of zelfs nog later van start gaan. Op die manier willen we de drukste ochtendspits ontlasten."

SPITSBATTLE

Ook Terra MBO Groningen en het Gomarus College kijken wat mogelijk is. Twee scholieren van het Gomarus College, Timo Hakvoort en Jesse van der Zeijden, ontwierpen een nieuw rooster. Daarin beginnen alle lessen na 10.00 uur. Door te werken met blokuren van 50 en 40 minuten (aaneengesloten lessen in hetzelfde vak) zijn leerlingen niet later uit. Het tweede lesuur kan 10 minuten korter, omdat geen tijd verloren gaat aan het wisselen van lokaal. Timo en

Jesse wonnen met dit idee de Spitsbattle van Groningen Bereikbaar: een wedstrijd voor goede oplossingen voor minder volle bussen en treinen in de ochtendspits. Het Gomarus College onderzoekt of zo'n rooster haalbaar is.

SAMENWERKING

De regeling Anders Roosteren en de Spitsbattle zijn voorbeelden van acties om Groningen bereikbaar te houden tijdens de komende grootschalige werkzaamheden aan wegen en spoor. In de regio Groningen- Assen werken onderwijsinstellingen, scholieren, studenten, overheden en vervoerders daarvoor al zo'n drie jaar samen. De grote onderwijsinstellingen in Groningen ondertekenden eind juni een intentieverklaring. Daarin spraken zij af om maatregelen te nemen die bijdragen aan een minder drukke ochtendspits. De OV-bedrijven hebben al geïnvesteerd in langere treinen en extra bussen. Spreiding van reizigers moet zorgen voor een betere benutting van die capaciteit.

OOSTERSLUISTRUG IN DE ZOMERMAANDEN GEREPAREERD

DE OOSTERSLUISTRUG IN GRONINGEN WORDT KOMENDE ZOMER GEREPAREERD. DE WERKZAAMHEDEN BEGINNEN OP 14 JULI EN DUREN TOT EN MET 28 AUGUSTUS. TIJDENS DE REPARATIEPERIODE IS DE ZUIDELIJKE BRUG VOOR HET WEGVERKEER GESTREMD. HET VERKEER KAN DAN GEBRUIK MAKEN VAN DE NOORDELIJKE BRUG. TEGEN DIE TIJD WORDT EEN ALTERNATIEVE OMLEIDINGSROUTE GEADVISEERD.

De zuidelijke brug bij de Oostersluis werd in de zomer van vorig jaar aangevaren door een binnenvaartschip. Dankzij tijdelijke herstelmaatregelen was de gehavende brug al snel weer toegankelijk voor auto's en fietsers. Het zwaardere en grotere verkeer moet sinds die tijd gebruik maken van de andere brug.

RUSTIG

Rijkswaterstaat heeft er bewust voor gekozen de definitieve herstelwerkzaamheden in de rustige zomermaanden te plannen. Zo ondervinden het wegverkeer en de omwonenden de minste hinder. Om de overlast nog verder te beperken, vindt de reparatie van het brugdek plaats in een werkplaats.

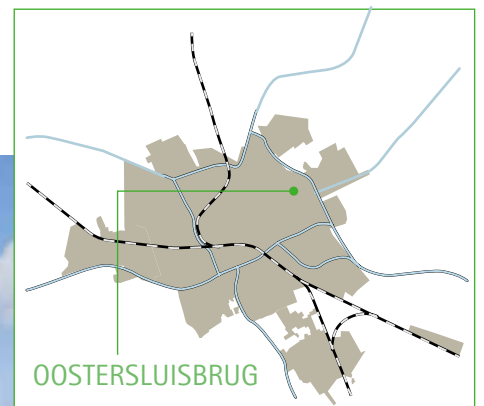
TERUGPLAATSEN

Het brugdek wordt in het weekend van 14 juli verwijderd en in het weekend van 25 augustus weer teruggeplaatst. Mocht het te hard waaien om de werkzaamheden uit te kunnen voeren, dan worden de werkzaamheden verplaatst naar het daarop volgende weekend. Tijdens beide weekenden is de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl ter plaatse voor de scheepvaart gestremd.

De scheepvaart is hierover geïnformeerd. Volgens Rijkswaterstaat kan de gerepareerde brug weer zo'n 30 jaar mee.

DE ZUIDELIJKE BRUG VAN DE OOSTERSLUIIS IS VANWEGE REPARATIEWERKZAAMHEDEN GESTREMD VAN 14 JULI TOT 28 AUGUSTUS 2017. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

WERKZAAMHEDEN VOOR VEILIGER N360 GRONINGEN – DELFZIJL

BIJ RUISCHERBRUG WORDT HET FIETSPAD AANGEPAST, ZODAT EEN NIEUWE OPRIT VOOR AUTO'S ONTSTAAT. FOTO: ALEX WIERSMA.

DEZE ZOMER WORDEN ER MAATREGELEN GENOMEN OM DE N360 TUSSEN GRONINGEN EN DELFZIJL VEILIGER TE MAKEN. OOK DE DOORSTROMING VAN HET VERKEER WORDT VERBETERD.

Op de weg tussen Groningen en Delfzijl is het op een aantal punten erg druk, bijvoorbeeld bij de stad Groningen. Daarnaast zijn er op het traject enkele onveilige kruisingen waar relatief veel ongelukken gebeuren. Op plekken waar de N360 door de bebouwde kom loopt, wordt bovendien vaak te hard gereden.

RUISCHERBRUG

Om de weg veiliger te maken, laat de Provincie Groningen sinds mei van dit jaar werkzaamheden uitvoeren aan het stuk weg tussen Ruischerbrug en het begin van de bebouwde kom van Groningen. Hier wordt een stukje van het fietspad aangepast, zodat er ook auto's gebruik van kunnen maken. Vanaf hier kunnen ze dan de N360 oprijden, waardoor er vanaf de huizen minder aansluitingen op de N360 nodig zijn. Dat komt de veiligheid ten goede. Tijdens de werkzaamheden is er een omleiding voor fietsers. Zij kunnen gebruik maken van de nieuwe Fietsroute Plus over de Stadsweg. Ook bij het begin van de bebouwde kom van Groningen wordt de weg deze zomer anders ingericht. Daarmee moet het voor automobilisten duidelijker worden dat ze

de bebouwde kom binnenrijden. De nieuwe inrichting moet eraan bijdragen dat auto's hier minder hard rijden. Voor deze werkzaamheden wordt enkele weekenden in juli de weg gestremd. Het verkeer wordt dan omgeleid. De werkzaamheden zitten er in augustus van dit jaar op.

ROTONDES

Dit jaar beginnen ook de voorbereidende werkzaamheden voor de aanleg van een rotonde bij de Fledderbosweg in Garmerwolde. Ook gaat de aanleg van start van een rotonde bij de Eestumerweg in Ten Post. Verder komt er een rotonde bij de Eekwerderweg bij Wirdum. De aanleg van deze drie rotondes moet volgend jaar klaar zijn.

KLAAR

Een deel van de aanpassingen aan de N360 is al klaar. Zo is vorig jaar de kruising bij de Dorpsweg in Garmerwolde aangepast. Ook werden er toen aanpassingen gedaan in de bebouwde kom in Ten Boer en Appingedam. Bovendien is de oversteek voor fietsers bij het kruispunt met de Oude Rijksweg in Ten Boer inmiddels onder handen genomen.

GROOT ONDERHOUD AAN A28 EN A7

RIJKS WATERSTAAT VOERT DEZE ZOMER ASFALTERINGSWERKZAAMHEDEN UIT OP DE A28 EN DE A7. DEZE WEGEN WORDEN IN DE ZOMER-MAANDEN ONDER HANDEN GENOMEN, OMDAT HET DAN RUSTIGER IS OP DE WEG.

A28

De werkzaamheden op de A28 lopen van half juli tot de eerste week van oktober. Tijdens de werkzaamheden wordt het verkeer deels via de andere rijbaan geleid. Er wordt steeds gefaseerd op een deel van het traject aan de weg gewerkt. Daarbij wordt

onder andere het asfalt en de geleiderail vervangen. Het werk gaat zestien uur per dag en zeven dagen per week door.

A28: GRONINGEN-ZUID — WITTE MOLEN V.V.

De werkzaamheden op de A28 beginnen op vrijdag 21 juli op het traject tussen Witte Molen en Groningen-Zuid. Op 6 augustus is het werk aan dit stuk weg klaar. Van 11 tot en met 25 augustus wordt vervolgens de andere zijde van dit traject aangepakt, de weg van Groningen-Zuid naar Witte Molen.

A28: WITTE MOLEN — DE PUNT V.V.

Tussen 25 augustus en 8 september wordt het traject op de A28 tussen De Punt en Witte Molen aangepakt. Hetzelfde traject, maar dan in zuidelijke richting, wordt tussen 8 september en 17 september onder handen genomen.

A28: DE PUNT — NOORD-WILLEMSKANAAL

Van 21 september tot en met 3 oktober wordt er op de A28 gewerkt aan het weggedeelte tussen De Punt en de brug over het Noord-Willemskanaal.

A7: BEERSTERTUNNEL BIJ WINSCHOTEN

Ook op de A7 wordt deze zomer gewerkt. Vanaf eind augustus tot halverwege september worden er overdag verschillende werkzaamheden uitgevoerd aan de Beerstertunnel bij Winschoten.

A7: WESTERBROEK — ZUIDBROEK

Als laatste is de A7 tussen Westerbroek en Zuidbroek aan de beurt. Hier wordt de hele maand oktober gewerkt aan een nieuwe asfaltaag en een nieuwe geleiderail. De werkzaamheden zijn 's avonds en 's nachts en in de weekenden.

OOK OP DE A28 WORDT ER DEZE ZOMER AAN DE WEG GEWERKT. AFBEELDING: PROVINCIE GRONINGEN.

IN DE ZOMER ZIJN ER WERKZAAMHEDEN OP DE A7. AFBEELDING: PROVINCIE GRONINGEN.

NIEUWE OP- EN AFRIT VOOR BUSSEN BIJ P+R HOOGKERK

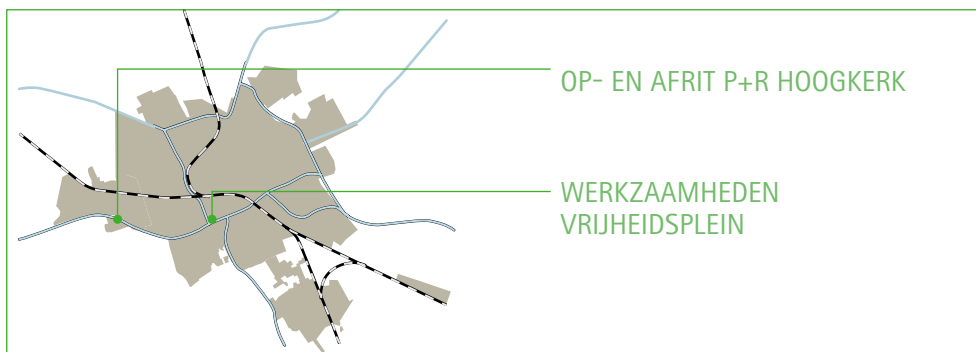
SPECIAAL VOOR DE BUS KOMT ER EEN OP- EN AFRIT BIJ P+R HOOGKERK. BUSCHAUFFEUR WIEBRAND WIERSEMA IS ER BLIJ MEE. "HET IS EEN GROTE VERBETERING."

Het vele busverkeer dat P+R Hoogkerk aandoet, moet nu via een omslachtige route van het P+R-terrein naar de A7 rijden, en omgekeerd. Om deze routes voor de bus te verbeteren en te verkorten, krijgt de bus een eigen op- en afrit op de A7. Deze komen ter hoogte van de Eemsgolaan en zijn niet bedoeld voor ander verkeer. De nieuwe op- en afrit worden uiterlijk oktober 2017 in gebruik genomen.

ROTONDE

Buschauffeur Wiebrand Wiersema is vooral blij dat hij minder vaak over de dubbele rotonde hoeft. "Begrijp me goed, een rotonde is magnifiek voor het verkeer. En als je een keertje verkeerd rijdt, kun je dat op een rotonde makkelijk herstellen. Maar als buschauffeur moet je behoorlijk draaien aan het stuur. Dat is een flinke belasting voor je lichaam. Dus ik juich deze op- en afrit wel toe. Ook scheelt het natuurlijk een hoop tijd als je al eerder de A7 af kunt en er ook weer sneller op kunt. Dat is vooral fijn voor de passagiers."

BUSCHAUFFEUR WIEBRAND WIERSEMA OP P+R HOOGKERK. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

WERKZAAMHEDEN IN OMGEVING ZUIDELIJKE RINGWEG

HET VERLEGGEN VAN RIOLERING BIJ HET VRIJHEIDSPLEIN, VANUIT DE LUCHT GEZIEN. FOTO: RIJKS WATERSTAAT.

OP DIVERSE PLEKKEN LANGS DE ZUIDELIJKE RINGWEG ZIJN DEZE ZOMER WERKZAAMHEDEN.

Van 6 tot en met 14 augustus 2017 zijn er werkzaamheden bij de onderdoorgangen onder het spoor ter plaatse van de Esperantokruising en ter plaatse van de Helperzoomtunnel in Groningen. In die periode rijden er geen treinen tussen Assen/Nieuweschans/Veendam en Groningen. Als voorbereiding hierop zijn er in de periode eind juli tot medio augustus stremmingen

van lokale wegen rond de Esperantokruising, zoals de Helperzoom. Verder wordt nog steeds gewerkt aan het verleggen van kabels en leidingen, onder andere voor water, elektriciteit en telecommunicatie. Ook moet een deel van het riool worden verlegd. In de zomer en de tweede helft van 2017 gaat dit werk volop door.

Kijk voor actuele planningen op de website www.aanpakringzuid.nl > Actuele werkzaamheden.

TIJDELIJKE WEGEN SCHEIDEN VERKEER VAN WERKZAAMHEDEN BIJ OMBOUW RING ZUID

OMBOUW ZUIDELIJKE RINGWEG GRONINGEN

Tussen 2017 en 2021 gaat de zuidelijke ringweg van Groningen op de schop. De ombouw moet ervoor zorgen dat het verkeer vlotter doorstroomt en dat alle bestemmingen in de stad beter bereikbaar worden. De weg wordt beter ingepast in de omgeving. Dat verbetert de leefbaarheid. De weg wordt ook veiliger ingericht. Tussen de Hereweg en het Oude Winschoterdiep wordt de weg verdiept aangelegd. Hier bovenop komen drie 'deksels', waarop een nieuw park wordt aangelegd: het Zuiderplantsoen.

TIJDENS DE OMBOUW VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG LEGT AANNEMER COMBINATIE HEREPOORT TIJDELIJKE WEGEN AAN. AFBEELDING: COMBINATIE HEREPOORT.

HOE KUN JE EEN WEG VERNIEUWEN TERWIJL HET VERKEER MOET BLIJVEN DOORRIJDEN? COMBINATIE HEREPOORT KIEST VOOR HET AANLEGGEN VAN VIER TIJDELIJKE WEGEN, DIE HET VERKEER OM DE WERKZAAMHEDEN HEEN LEIDEN. "DAT BETEKEN DAT WE DE BOUW-WERKZAAMHEDEN EN HET VERKEER LANGDURIG VAN ELKAAR SCHEIDEN", LEGT OMGEVINGS-MANAGER BERT KRAMER VAN COMBINATIE HEREPOORT UIT.

Vanaf eind 2017 wordt een deel van de noordbaan van de zuidelijke ringweg uitgebouwd tot tijdelijke weg. Deze tijdelijke weg loopt vanaf ongeveer de Zuiderbegraafplaats tot aan de parallelweg van de Europaweg. In beide richtingen krijgt de tijdelijke weg twee versmalde rijstroken. Vanaf het voorjaar van 2018 gaat het verkeer over deze tijdelijke weg rijden. Daarna kan de zuidbaan van de zuidelijke ringweg worden afgebroken. Op de plek die hierdoor vrijkomt, bouwt Combinatie Herepoort het verdiepte weggedeelte. De planning is dat in het voorjaar van 2021

het verkeer door de verdiepte ligging kan rijden. Daarna wordt de tijdelijke weg op de noordbaan weer afgebroken.

VOORDELEN

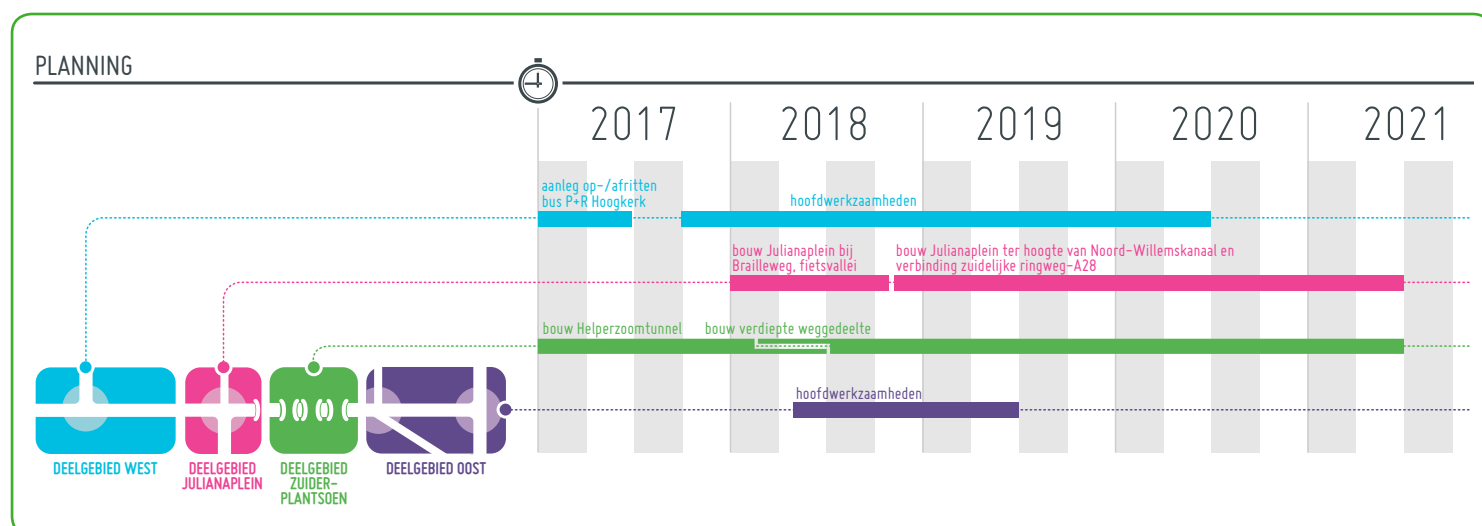
Het aanleggen van tijdelijke wegen heeft volgens Kramer veel voordelen. "Voor automobilisten is de verkeerssituatie de komende jaren stabiel. Ze worden niet om de haverklap geconfronteerd met een nieuwe situatie. Dat is veel veiliger. Voor de omgeving is het voordeel dat we sneller kunnen bouwen. We hoeven onze bouw-methode niet aan te passen aan het passe-

rende verkeer. De bouw van het verdiepte weggedeelte bijvoorbeeld, kan daardoor een jaar korter duren dan eerst gedacht. Dat betekent een jaar minder hinder voor het verkeer en een jaar minder overlast voor de omwonenden."

JULIANAPLEIN

Ook bij het ombouwen van het Julianaplein wordt het verkeer via een tijdelijke weg om de werkzaamheden geleid. Vanaf het voorjaar van 2019 tot het voorjaar van 2021 maakt het verkeer gebruik van een tijdelijk kruispunt aan de zuidoostkant van het huidige Julianaplein. Dit tijdelijke kruispunt krijgt de vorm van een T-splitsing, met verkeerslichten. Er komt een tijdelijke brug over het Noord-Willemskanaal voor het verkeer vanuit en naar de richting Drachten. Direct naast het tijdelijke kruispunt wordt het nieuwe Julianaplein gebouwd. Het verkeer vanaf de A28 richting het centrum (en omgekeerd) hoeft dan al niet meer via dit verkeersplein. Daarom kan dit kruispunt minstens zo veel verkeer verwerken als het huidige Julianaplein. In het voorjaar van 2021 is het vernieuwde Julianaplein volledig open voor verkeer.

DE PLANNING VAN DE OMBOUW VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG IN HOOFDLIJNEN.

TOE- EN AFRIT OOSTERPOORT DEFINITIEF DICHT

DE OMBOUW VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG IN GRONINGEN LEVERT DE EERSTE NIEUWE ROUTES OP.

Op 26 juni 2017 is de toerit op de zuidelijke ringweg bij de wijk Oosterpoort definitief dichtgegaan. Eind juli volgt de definitieve afsluiting van de afrit bij de Oosterpoort. Het verkeer kan voortaan gebruikmaken van de Europaweg. Op de noordbaan van de zui-

delijke ringweg gaat aannemer Combinatie Herepoort een tijdelijke weg aanleggen. Tot eind dit jaar ondervindt het verkeer op de ringweg hier nog niet veel hinder van.

Meer weten? Kijk voor de plannen, de werkzaamheden en het laatste nieuws op www.aanpakringzuid.nl.

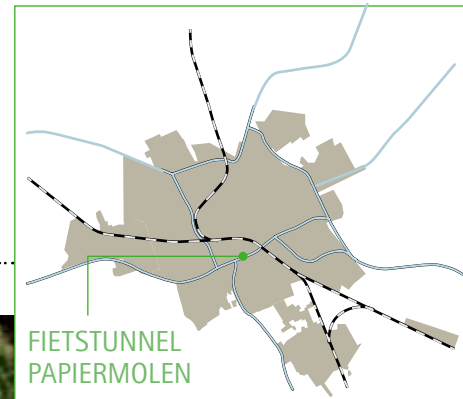
[facebook.com/aanpakringzuid](https://www.facebook.com/aanpakringzuid)

twitter.com/aanpakringzuid

[instagram.com/aanpakringzuid](https://www.instagram.com/aanpakringzuid)

TOCH FIETSTUNNEL TUSSEN RIVIERENBUURT EN ZWEMBAD DE PAPIERMOLEN

IMPRESSIE VAN DE FIETSTUNNEL, GEZIEN VANUIT DE MERWEDESTRAAT. BRON: COMBINATIE HEREPPOORT.

LANG LEEK HET NIET MOGELIJK, MAAR HET IS TOCH GELUKT. COMBINATIE HEREPPOORT HEEFT EEN OPLOSSING BEDACHT WAARDOOR ER EEN FIETSTUNNEL KAN BLIJVEN TUSSEN DE RIVIERENBUURT EN ZWEMBAD DE PAPIERMOLEN IN GRONINGEN. HET PLAN MOET NOG DEFINITIEF WORDEN VASTGESTELD.

De bestaande fietstunnel tussen de Rivierenbuurt en De Papiermolen leek te sneuvelen in de ombouw van de zuidelijke ringweg. Knelpunt is dat de ringweg op deze plek breder wordt. Bovendien komt hier een nieuwe verbindingsweg te liggen tussen de Brailleweg en de Hereweg. Daardoor moet een nieuwe fietstunnel veel langer worden dan de bestaande. Projectbureau Aanpak Ring Zuid kwam na uitvoerig onderzoek tot de conclusie dat er in de

nieuwe situatie onvoldoende ruimte was voor een fietstunnel. Een voetgangersbrug leek het hoogst haalbare. Tot teleurstelling van de omwonenden.

Aannemer Combinatie Herepoort, die de plannen voor de zuidelijke ringweg omzet in een definitief ontwerp, zag een oplossing. Zij kwam met het idee de nieuwe verbindingsweg te verhogen en de Maaslaan en de Merwedestraat te verlagen. Na veel

pas- en meetwerk blijkt het alsnog mogelijk een fietstunnel te maken die sociaal veilig is en goed in de omgeving past. De geplande voetgangersbrug kan dan komen te vervallen. De gemeente Groningen is bereid de extra kosten van € 4 miljoen te betalen. Het aangepaste plan voor de fietstunnel wordt nog vrijgegeven voor inspraak, via een wijziging op het Tracébesluit. De fietstunnel kan in 2019-2020 worden gebouwd.

BOUWEN HELPERZOOMTUNNEL “GEEN DAGELIJKS WERK”

REGELMATIGE TREINREIZIGERS TUSSEN GRONINGEN EN ASSEN OF WINSCHOTEN HEBBEN WAARSCHIJNLIJK AL GEMERKT DAT ER BIJ DE HELPERZOOM IN GRONINGEN GEWERKT WORDT. HIER BOUWT COMBINATIE HEREPPOORT AAN DE HELPERZOOMTUNNEL, EEN NIEUWE TUNNEL VOOR AUTO'S EN FIETTERS ONDER HET SPOOR DOOR. HOOFD UITVOERING IS GEERT EGBERT TURKSMA. “HET IS EEN MOOIE KLUS.”

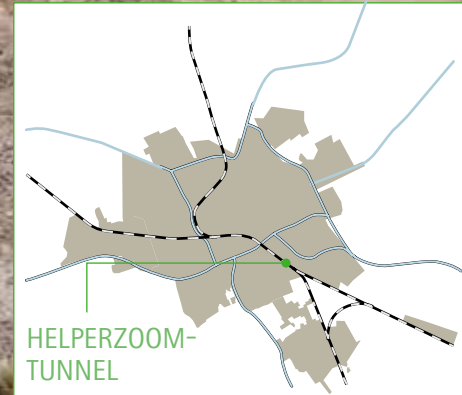
De toekomstige Helperzoomtunnel vervangt de spoorwegkruising bij de Esperantostraat, die om veiligheidsredenen moet sluiten. Het verkeer kan straks door de tunnel om vanuit de wijk Helpman (Helperzoom) naar het Europapark (Duinkerkenstraat) te gaan, of omgekeerd. Vrachtwagens mogen er niet doorheen. De planning is dat de Helperzoomtunnel voor de zomer van 2018 open gaat.

VOORBOUWEN

In januari 2017 is aannemer Combinatie Herepoort begonnen met de aanleg. In de eerste maanden is het bouwterrein bouwklaar gemaakt en is onder andere een nieuwe ingang gemaakt voor de kinderkwerktuinen aan de Helperzoom. Turksma: “In juni hebben we damwanden geplaatst waar de uiteinden van de tunnel komen. Binnenkort beginnen we aan de kant van de Duinkerkenstraat met het voorbouwen van de tunnel naast het spoor. Pas als deze helemaal klaar is, leggen we hem op zijn plek. Dat zal in het voorjaar van 2018 gebeuren. Dan moet natuurlijk wel het treinverkeer tijdelijk worden stilgelegd. Ook in augustus en november ligt het treinverkeer enkele dagen stil en kunnen we werkzaamheden in de buurt van het spoor uitvoeren.”

GEERT EGBERT TURKSMA VAN COMBINATIE HEREPPOORT OP DE BOUWPLAATS VAN DE HELPERZOOMTUNNEL. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN

BIJZONDER

Hoewel het voor Turksma al zijn vierde tunnel in drie jaar tijd is, blijft het toch iets bijzonders. “Het is geen dagelijks werk, zoals het aanleggen van een zebrapad.

De tunnel wordt zo'n 5.700 ton zwaar, dus het is een megaklus. We werken hier bovendien in een stedelijke omgeving. Dat betekent dat we de werkzaamheden zo moeten uitvoeren dat de overlast voor

het verkeer en de omwonenden zo beperkt mogelijk blijft.”

BUSSEN OVER WEST VIA NIEUWE HALTE WESTERHAVEN/AWEG

DE STADSBUSSEN IN HET WESTELIJKE DEEL VAN DE BINNENSTAD VAN GRONINGEN GAAN VANAF ZONDAG 3 SEPTEMBER 2017 EEN NIEUWE ROUTE RIJDEN. DE BUS VERDWIJNT UIT DE ASTRAAT, DE BRUGSTRAAT EN MUNNEKEHOLM. DEZE INGREEP MOET HET GEBIED AANTREKKELIJKER, TOEGANKELIJKER EN GEZELLIGER MAKEN. VOETGANGERS EN FIETSERS KRIJGEN MEER RUIMTE. DE BUSSEN RIJDEN STRAKS VIA DE WESTERHAVEN/AWEG. HIER WORDT EEN NIEUWE CENTRUMHALTE AANGELEGD.

'Centrumhalte West' is de naam van het nieuwe busstation bij de Westerhaven en de Aweg. Op deze halte stoppen de bussen die vanaf het Hoofdstation naar het westelijke deel van de stad gaan, en omgekeerd. Vanaf het Hoofdstation rijden de bussen via het Zuiderdiep en de Eeldersingel naar de Westerhaven. Daarna rijden de bussen door richting Zernike, Vinkhuizen en Hoogkerk.

AUTOVERKEER

De aanpassing van de busroute heeft ook gevolgen voor het autoverkeer en de fietsers. Voor auto's wordt de rijrichting op de Westerhaven omgedraaid. Automobilisten die vanaf de Paterswoldseweg of de Eeldersingel komen, kunnen via de Eendrachtskade en de Hoendiepskade naar de Westersingel. Deze aanpassing maakt de kruising bij de Eendrachtsbrug overzichtelijker. De parkeergarage Westerhaven is vanuit noordelijke richting bereikbaar via een nieuwe parallelweg naast de busbaan.

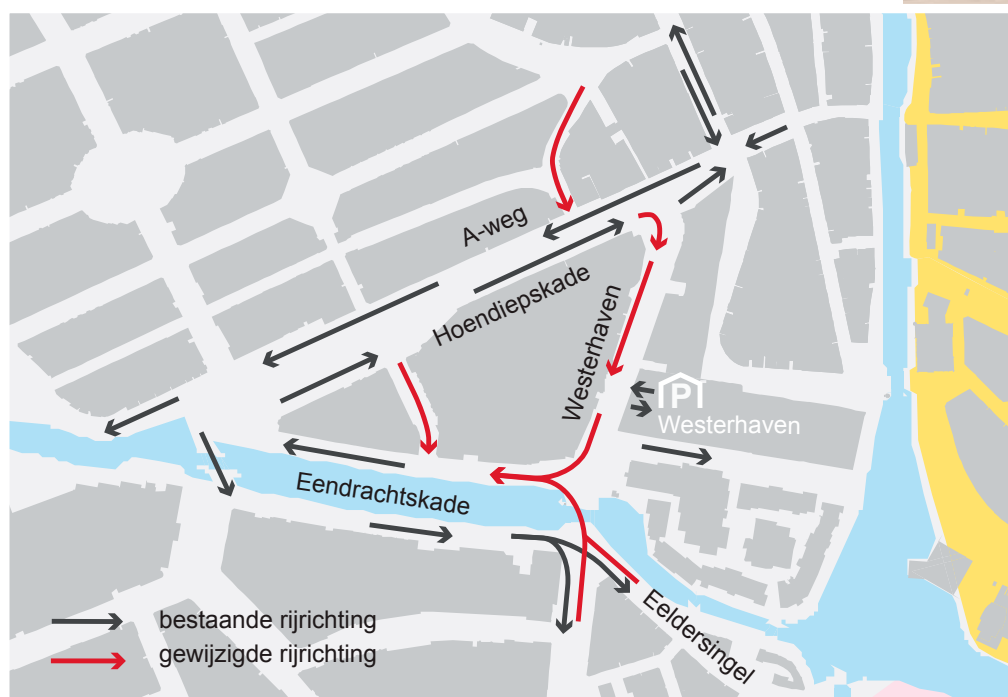

DE TOEKOMSTIGE BUSROUTES IN EN ROND DE BINNENSTAD. DE BUS VANAF HET HOOFDSTATION NAAR HET WESTEN VAN DE BINNENSTAD GAAT VIA HET HEREPLEIN, HET GEDEMPTE ZUIDERDIEP, DE STATIONSSTRAAT, HET HOENDIEP EN DE WESTERHAVEN (DE BLAUWE LIJN IN DE AFBEELDING). OOK DE BUSSEN DE ANDERE KANT OP RIJDEN DEZE ROUTE. KAART: GEMEENTE GRONINGEN.

PROEF MET PENDELBUS BINNENSTAD

Ook voor wie minder goed ter been is, blijft de binnenstad per openbaar vervoer goed te bereiken. Vanaf de nieuwe Centrumhalte West gaat als proef een pendelbus rijden via de Brugstraat en het Akerkhof naar het Zuiderdiep. Hiervoor komen aparte bushaltes. De pendelbus rijdt continu heen en weer, zonder dienstregeling. De dienst is gratis voor houders van een WMO- of Stadspas. Andere reizigers betalen per rit € 0,50. De OV-chipkaart is in de pendelbus niet geldig.

IN HET WESTELIJKE DEEL VAN DE BINNENSTAD VERANDEREN OOK DE AUTOROUTES. BRON: GEMEENTE GRONINGEN.

IMPRESSIE VAN DE NIEUWE BUSHALTE OP DE AWEG/HOENDIEPSKADE, MET RECHTSBOVENIN WINKELCENTRUM WESTERHAVEN. BRON: GEMEENTE GRONINGEN.

“BRUGSTRAAT WORDT EEN HEEL MOOI EN GEZELLIG STUKJE BINNENSTAD”

TINEKE EN MENNO PLAGMEIJER ZIJN DE EIGENAREN VAN BAKKERIJ ‘BROODJE VAN EIGEN DEEG’ IN DE BRUGSTRAAT IN GRONINGEN. TINEKE HEEFT ALS VOORZITTER VAN DE ONDERNEMERS-VERENIGING ASTRAAT, BRUGSTRAAT EN MUNNEKEHOLM MEEGEDACHT OVER DE NIEUWE INRICHTING VAN DEZE STRATEN, NU DE BUS HIERUIT VERDWIJNT.

“Broodje van Eigen Deeg is een Franse bakkerij”, vertelt Tineke. “Dat betekent dat het brood op ambachtelijke Franse wijze wordt gebakken. Daarbij kiezen we voor zuivere grondstoffen, zonder toevoeging van hulpstoffen. We zijn elke dag open van zeven tot zeven uur en kunnen altijd vers brood aanbieden.”

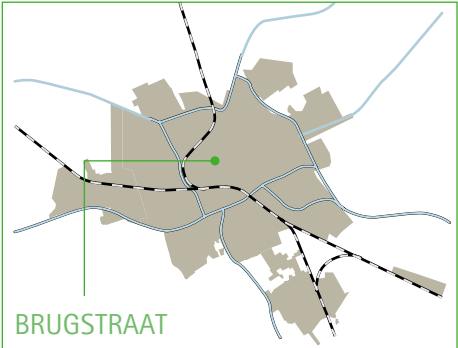
ONVEILIG
Tineke is blij dat de bus in het westelijke deel van de stad andere routes gaat rijden. “De Brugstraat vind ik nu erg onveilig. Elke dag rijden er maar liefst 25.000 fietsers voor onze deur langs. Daarmee is dit een van de drukste fietsstraten van de stad. Verder zijn er veel voetgangers, helemaal sinds de Primark is geopend op de Westerhaven. En ondanks de verkeersregels komt er ook veel gemotoriseerd verkeer voorbij. Voor buschauffeurs is het lastig om door deze straat te rijden. Bij de Abrug kunnen de bussen elkaar niet passeren. Ze moeten daar op elkaar wachten. Veel fietsers zijn ongeduldig en laveren er tussendoor. Dat leidt regelmatig tot ongelukken.”

TINEKE EN MENNO PLAGMEIJER VOOR HUN FRANSE BAKKERIJ ‘BROODJE VAN EIGEN DEEG’ IN DE BRUGSTRAAT. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

GELE STEENTJES
Als de bus niet meer door de Astraat, Brugstraat en Munnekeholm rijdt, kunnen deze straten opnieuw worden ingericht. De gemeente wil voetgangers en fietsers meer ruimte geven. De straat krijgt de bekende ‘gele steentjes’. Ondernemers in het gebied

werden uitgenodigd mee te denken over het herinrichten van de straten. “Als ondernemers willen we een straat waar je niet alleen doorheen gaat, maar waar je met plezier verblijft. Voor de veiligheid moet de straat goed verlicht zijn. En we willen dat er een oplossing komt voor het fietsparkeren.

Natuurlijk heeft niet elke ondernemer hetzelfde belang. De horecaondernemers willen zo veel mogelijk ruimte voor terrassen. Maar de winkeliers willen dat hun zaak goed bereikbaar en zichtbaar is. Zelf vind ik het ook belangrijk dat de bakkerij zonder drempels toegankelijk blijft.”

UITVOERING
De ondernemers voelen zich gehoord door de gemeente Groningen. “We hebben veel ruimte gekregen om mee te denken. De gemeente stond open voor onze ideeën en heeft een deel daarvan in de plannen opgenomen. Ook zijn we goed op de hoogte gehouden van de plannen. De komende tijd moeten we zien of de plannen zo kunnen worden uitgevoerd als we hebben bedacht. Als dat lukt, wordt het een heel mooi en gezellig stukje stad.”

VAART IN GROOT ONDERHOUD DIEPENRING

HET SCHUITENDIEP IS AL OPNIEUW INGERICHT. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

ER WORDT VAART GEMAAKT MET DE AANPAK VAN DE WEGEN OP DE STAD-GRONINGER DIEPENRING. STEEDS MEER DELEN VAN DE WEG OM HET NOORDELIJKE EN OOSTELIJKE DEEL VAN DE BINNENSTAD ZIJN AL ONDER HANDEN GENOMEN. EIND DIT JAAR MOET ALLES KLAAR ZIJN.

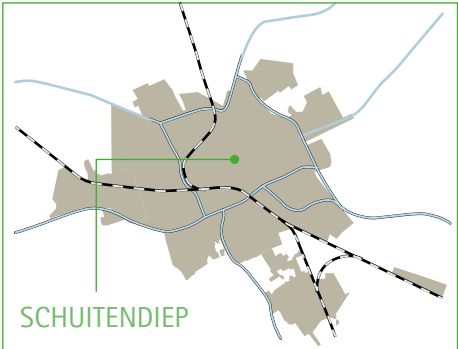
De Diepenring wordt aangepakt omdat de weg hard toe was aan groot onderhoud. Bovendien moet de weg klaar zijn voor mogelijk extra verkeer, als straks de ombouw van de zuidelijke ringweg in volle gang is. De gemeente Groningen heeft ervoor gekozen niet alleen het wegdek te vernieuwen, maar ook de weg anders in te richten. In plaats van twee rijstroken voor al het verkeer, krijgt de Diepenring één rijstrook voor auto’s en een brede fiets-

PLANNING AANPAK DIEPENRING	
WEGGEDEELTE	PERIODE
St. Jansstraat tot Walstraat	maandag 03-07-17 t/m vrijdag 04-08-17
Walstraat tot W.A. Scholtenstraat	dinsdag 29-08-17 t/m vrijdag 15-09-17
W.A. Scholtenstraat tot Oude Ebbingestraat	maandag 18-09-17 t/m vrijdag 13-10-17
Deklaag Buitenring 1e fase	zaterdag 14-10-17 t/m zondag 15-10-17
Oude Ebbingestraat tot Marktstraat	maandag 16-10-17 t/m vrijdag 03-11-17
Kruisingsvlak Oude Ebbingeburg	zaterdag 21-10-17 t/m zondag 22-10-17
Marktstraat – Oude Boteringestraat	maandag 06-11-17 t/m vrijdag 17-11-17
Oude Boteringestraat tot Oude Kijk in ‘t Jatstraat	maandag 20-11-17 t/m vrijdag 08-12-17
Deklaag Buitenring	zaterdag 09-12-17 t/m zondag 10-12-17 (afhankelijk v/d weersomstandigheden)

Deze planning is onder voorbehoud.
Kijk voor de actuele planning op: <https://gemeente.groningen.nl/diepenring>

strook. Dat bevordert de doorstroming en verhoogt de verkeersveiligheid. Het aantal parkeerplekken langs de Diepenring blijft vrijwel gelijk.

VAN BRUG TOT BRUG
Van oktober 2016 tot april 2017 is gewerkt aan de binnenzijde van de Diepenring. Sinds mei is de buitenring aan de beurt. De werkzaamheden zijn steeds van brug tot brug. Het verkeer wordt met borden omgeleid.

BOUW STATIONSHAL ASSEN VAN START

OP STATION ASSEN GAAT AANNEMER HEGEMAN NA DE BOUWVAK STARTEN MET DE BOUW VAN DE STATIONSHAL OP HET DEK VAN DE NIEUWE FIETSENKELDER. HET STATION IS ROND DE ZOMER VAN 2018 KLAAR. MET DE VERBOUWING VAN STATION, SPOREN EN STATIONSPLEIN IN ASSEN IS MEER EN SNELLER TREINVERKEER NAAR GRONINGEN MOGELIJK.

Van 16 t/m 30 april 2017 reden er geen treinen tussen Groningen en Hogeveen. In deze periode zijn de sporen, wissels en bovenleiding rond station Assen vernieuwd. Ook is de nieuwe perrontunnel onder het spoor geplaatst, is het middenperron verbreed en is er een nieuw perron 1 gebouwd. Het nieuwe perron is nodig voor de spitsrein die vanaf 4 september 2017 tussen Assen en Groningen gaat rijden.

AUTOTUNNEL

Sinds begin mei is het noordelijke deel van de autotunnel voor het station gereed. Er wordt nu gewerkt aan de bouw van het zuidelijke deel van de tunnel. Naar verwachting is de tunnel in april 2018 klaar.

DRIE LAGEN

Het nieuwe stationsgebouw wordt in drie lagen gebouwd. De afgelopen maanden is gewerkt aan de onderste laag, de fietsenkelder. Deze kelder biedt straks plaats aan 2500 fietsen. Vanuit de fietsenkelder komt er een trap naar de stationshal. Fietsers kunnen straks vanuit de fietsenkelder direct via een trap of een lift naar de perron-

tunnel. Boven op de fietsenkelder wordt de stationshal gebouwd. Boven het station komt een indrukwekkende houten, drie-hoekige luifel die het oostelijk en westelijk deel van de stad symbolisch met elkaar verbindt. Om deze luifel te kunnen realiseren, rijden er in het weekend van 18 en 19 november geen treinen tussen Hogeveen en Groningen. Naar verwachting is het station rond de zomer van 2018 gereed.

NIEUW STATIONSPLEIN

Wanneer het station gereed is, wordt de openbare ruimte vernieuwd: boven op het dek van de autotunnel wordt een nieuw Stationsplein ingericht. Dit plein leidt bezoekers van Assen richting het centrum. Daarnaast komt er een nieuw busstation, dat in 2019 gereed zal zijn.

WERKZAAMHEDEN AAN HET SPOOR
BIJ ASSEN IN APRIL, IN DE TREINVRUJE PERIODE.
IN HET MIDDEN DE INGANG VAN DE
VREDEVELDSETUNNEL (FIETSTUNNEL).
RECHTS DE INGANG NAAR DE
TOEKOMSTIGE FIETSENKELDER, WAAR HET
STATIONSGEBOUW BOVENOP KOMT.
FOTO: GUIDO VAN DEN BERG.

ZES TREINEN PER UUR IN SPITS TUSSEN GRONINGEN EN ASSEN

VANAF 4 SEPTEMBER RIJDEN ER IN DE SPITS ZES IN PLAATS VAN VIER TREINEN PER UUR TUSSEN GRONINGEN EN ASSEN. "SPOORBOEKLOOS REIZEN", NOEMT NS REGIODIRECTEUR INEKE VAN GENT DAT. "ALS JE JE TREIN MIST, BEN JE NET OP TIJD VOOR DE VOLGENDE."

Op het traject Groningen-Assen rijden elke dag zo'n 2.700 mensen. Per uur rijden er nu vier treinen: twee keer de Sprinter ('stop-trein') en twee keer de Intercity ('sneltrain'). "Vooral in de spits is het in die treinen druk", zegt Van Gent. "We verwachten dat tijdens de ombouw van de zuidelijke ringweg in Groningen veel automobilisten een alternatief zoeken. Die mensen willen we verleiden voor het OV te kiezen, door in de spits twee extra treinen te laten rijden."

NIEUW PERRON

De spitsreinen gaan in de ochtend- en avondspits heen en weer rijden tussen Hoofdstation Groningen en station Assen en stoppen onderweg bij Groningen Europapark en Haren. Op het station van Assen is speciaal voor de spitsrein een nieuw perron gebouwd. De spitsrein vertrekt elk half uur. "Net als bij alle andere treinen meten we hoeveel reizigers er gebruik van gaan maken. Als het nodig is, kunnen we iets bijstellen. Voor mij is de spitsrein geslaagd als deze gezien wordt als een goed en duurzaam alternatief voor de auto en bijdraagt aan een betere bereikbaarheid van Groningen en Assen."

RIJDEND KANTOOR

De trein is volgens Van Gent juist voor de zakelijke reiziger interessant. "Zelf reis ik natuurlijk ook veel met de trein. Ik zeg wel eens gekserend dat de trein mijn rijdende kantoor is. Je kunt er prima werken."

CAMPAGNE

NS zet een grootscheepse campagne op om reizigers voor de trein te verleiden. Elk huishouden binnen ongeveer 6 km van het station van Assen, Groningen Europapark, Haren of Groningen krijgt een folder in de bus met kortingsacties. Op 4 september gaat de spitsrein met alle OV-partners feestelijk van start.

NS-REGIODIRECTEUR INEKE VAN GENT.
FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

NIEUWE DIENSTREGELING BUSSEN STAD GRONINGEN PER 3 SEPTEMBER 2017

VANAF ZONDAG 3 SEPTEMBER 2017 GAAT ER EEN NIEUWE DIENSTREGELING IN VOOR BUSSEN ROND DE STAD GRONINGEN. ER ZIJN DRIE OPVALLENDE VERANDERINGEN. IN HET WESTEN VAN DE BINNENSTAD GAAN DE BUSSEN EEN ANDERE ROUTE VOLGEN. VERDER GAAN ER MEER BUSSEN RIJDEN LANGS DE NIEUWE P+R-TERREINEN BIJ REITDIEP EN MEERSTAD.

BINNENSTAD-WEST

De lijnen 7, 8, 9, 35, 39, 88, 139 en 637 gaan per 3 september via de Westerhaven en Eeldersingel rijden. Op dit moment rijden ze via het Akerkhof. Op het kruispunt van de Westerhaven en de Aweg komt een nieuwe centrumhalte.

P+R REITDIEP

Q-link 1 (groen) gaat vanuit Zuidhorn via P+R Reitdiep en UMCG Noord naar het Hoofdstation. Daarmee blijft het mogelijk om vanuit bijvoorbeeld Selwerd en Paddepoel zonder overstap met de bus naar de

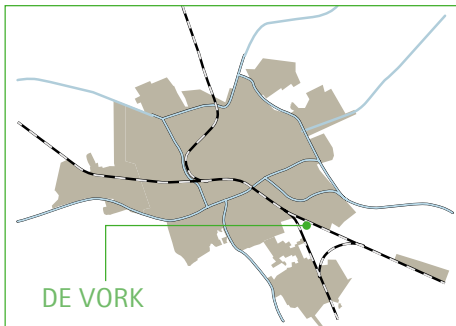
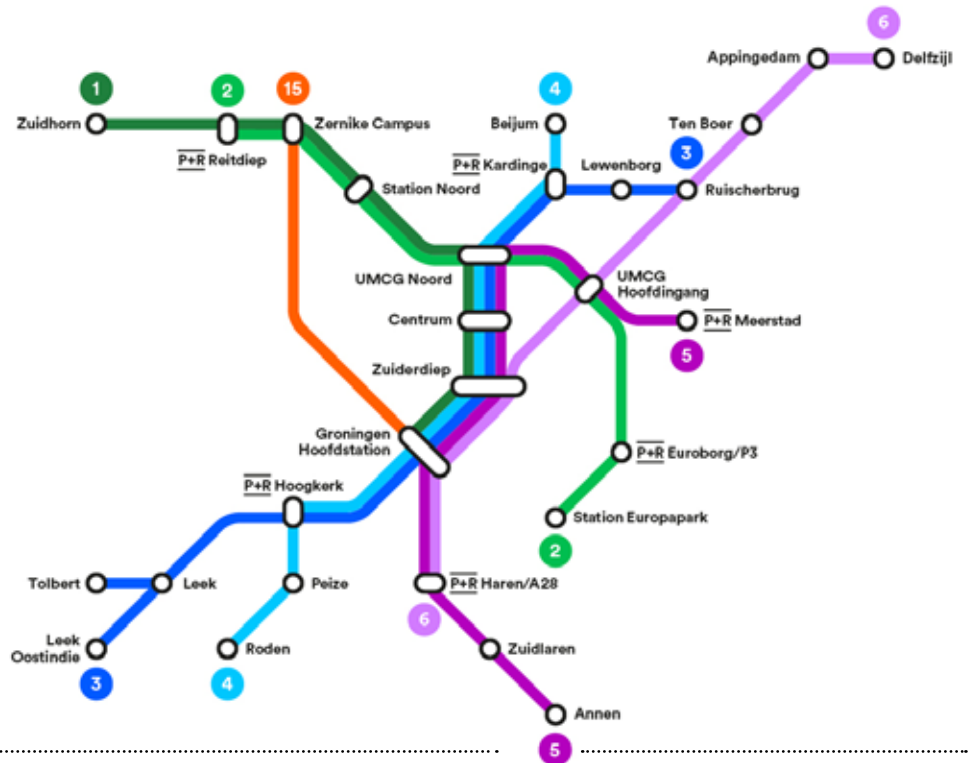
binnenstad te reizen. Lijn 64 (Hoofdstation, Oosterparkwijk, Korrewegwijk en Station Noord) komt hierdoor te vervallen. Nieuw is de Q-link 2 (lichtgroen), die gaat rijden tussen P+R Reitdiep en station Groningen Europapark via het UMCG.

P+R MEERSTAD

Q-link 5 (paars) gaat P+R Meerstad bedienen. Deze bus rijdt minstens vier maal per uur vanaf P+R Haren via Hoofdstation, Grote Markt, UMCG naar Ikea, Driebond en P+R Meerstad. Deze bus komt niet meer op station Groningen Europapark.

Meer over de nieuwe centrumhalte leest u op pagina 6 en 7. Kijk op pagina 14 voor meer informatie over de nieuwe P+R-terreinen. Meer informatie over alle wijzigingen per 3 september is beschikbaar op qbuzz.nl/gd.

Q-link | 3 sept t/m 9 dec 2017

AANNEMER OOSTERHUIS B.V. LEGT ZAND OP HET TOEKOMSTIGE OPSTELTERREIN DE VORK BIJ HAREN. FOTO: PRORAIL.

CONTOUREN OPSTELTERREIN DE VORK ZICHTBAAR

OP HET TERREIN 'DE VORK' BIJ HAREN WORDEN DE EERSTE CONTOUREN ZICHTBAAR VAN HET NIEUWE OPSTELTERREIN VOOR TREINEN. DE AANNEMER IS IN JANUARI BEGONNEN MET HET AANVOEREN VAN ZAND. DIT ZAND WORDT GEBRUIKT OM DE GROND OP TE HOGEN EN VOOR TE BELASTEN. ZO WORDT DE ONDERGROND STEVIG GENOEG OM ER VOLGEND JAAR TREINSPOREN OP TE LEGGEN.

Het opstelsterrein voor treinen aan de zuidkant van het Hoofdstation Groningen gaat verhuizen naar Haren. Het wordt verplaatst naar 'De Vork' (Essen-Haren), in de splitsing tussen de sporen naar Assen en Winschoten. Het nieuwe opstelsterrein komt tegen het huidige Bedrijventerrein Zuidoost aan te liggen. Dat biedt de kans om het nieuwe

opstelsterrein zo in te passen dat het zicht op het industrieterrein vanuit de omgeving voor het grootste deel wordt beperkt.

WANDELPARK

Naast het opstelsterrein in Haren komt een wandelpark. Namens Groningen Spoorzone presenteerde ProRail samen met de Provincie Groningen hiervoor een aangepast plan tijdens een inloopbijeenkomst in Haren op 11 mei. Vanwege de vele archeologische vondsten op deze plek, wordt het wandelpark ingericht als een archeologisch wandelpark, waarbij de archeologie zo veel als mogelijk in de grond bewaard blijft.

PERIODES ZONDER TREINVERKEER IN AUGUSTUS, SEPTEMBER EN NOVEMBER 2017

SOMMIGE WERKZAAMHEDEN BIJ HET SPOOR KUNNEN ALLEEN WORDEN UITGEVOERD ALS HET TREINVERKEER STILLIGT. IN APRIL DIT JAAR WAS ER BIJVOORBEELD EEN PERIODE ZONDER TREINVERKEER TUSSEN GRONINGEN EN HOOGEVEEN IN VERBAND MET WERKZAAMHEDEN BIJ STATION ASSEN. IN 2017 ZIJN ER BIJ GRONINGEN NOG DRIE VAN ZULKE PERIODES. REIZIGERS KUNNEN DAN GEBRUIK MAKEN VAN BUSSEN.

Van 6 tot en met 13 augustus is er geen treinverkeer mogelijk tussen Groningen en Assen. Er wordt gewerkt bij de Esperanto-kruising in de stad Groningen. Hier moeten onder andere kabels en leidingen worden verlegd als voorbereiding op de ombouw van de zuidelijke ringweg. De periode wordt ook benut voor voorbereidende werkzaamheden op de plek waar de Helperzoomtunnel komt.

Van vrijdag 29 september tot en met zondag 1 oktober rijden er geen treinen

tussen Groningen en Buitenpost. In dit weekend wordt bij Zuidhorn de nieuwe spoorbrug over het Van Starkenborghkanaal aangesloten op het spoor.

In het weekend van 18 en 19 november rijden er geen treinen tussen Groningen en Hoogeveen vanwege werkzaamheden bij het spoor op station Assen. Op het oostelijke deel van het station komt een luifel. Verder zijn er werkzaamheden bij de Esperanto-kruising in de stad Groningen en bij de Helperzoomtunnel.

BUSSEN

Treinreizigers kunnen in de treinvrije periodes gewoon op reis gaan. De NS en Arriva zetten bussen in om de passagiers snel van het ene naar het andere station te vervoeren. De reis duurt hierdoor wel iets langer dan normaal. Plan vooraf je reis op www.ns.nl/reisplanner en www.arriva.nl.

WERKZAAMHEDEN AAN HET SPOOR BIJ DE HELPERZOOMTUNNEL IN DE TREINVRIJE PERIODE VAN MAART 2017. FOTO: COMBINATIE HEREPOROT.

GRONINGEN LIEP MET

TEGENWOORDIG RIJDEN ER IN NEDERLAND ALLEEN NOG IN ARNHEM TROLLEYBUSSEN, MAAR OOIIT REDEN ZE OOK IN GRONINGEN. STERKER NOG, DE STAD HAD NEGENTIG JAAR GELEDEN DE LANDELIJKE PRIMEUR EN ZEVENTIG JAAR GELEDEN REED ER OOK DE EERSTE TROLLEYBUS VAN GEHEEL NEDERLANDS FABRICAAT.

Door: Beno Hofman

De invoering van de trolleybus in Groningen is indirect het gevolg van de slechte toestand van de straten. Vlak voor zijn pensionering in 1923 laat directeur Gemeentewerken Mulock Houwer overal in de stad wegdekken fotograferen. De kiekjes tonen zijn inziens duidelijk aan dat er snel wat moet gebeuren. Het oordeel van Mulock Houwers opvolger, de voormalig genie-kapitein Schut, is nog vernietigender. Deze vindt de toestand van de straten zo abominabel dat ze 'binnen de kortst mogelijke tijd' verbeterd moeten worden. De Oude Boteringestraat krijgt eind 1924 als eerste een nieuw wegdek. Daarna is het de beurt aan de 'tramstraten', met als belangrijke vraag: moet Groningen verder met de tram?

TRAM

Hoewel er inmiddels een succesvol begin is gemaakt met autobusexploitatie, ziet het gemeentebestuur voor de belangrijke noord-zuidlijn 1 toch meer voordelen in de tram. Het college van B&W komt in maart 1925 met een voordracht 'betreffende vernieuwing en verlegging der trambanen'. Naar aanleiding van het voorstel praat

DE TROLLEYBUS OP DE GROTE MARKT ZUIDZIJDE OP EEN REGENACHTIGE DAG IN DE JAREN '30, MET EEN DOORKIJKJE NAAR DE DER AA-KERK. FOTO: GRONINGER ARCHIEVEN, FOTOGRAAF ONBEKEND.

de gemeenteraad ook over de toekomst van de andere tramlijnen. Op 7 december van dat jaar besluit de raad op voorstel van B&W 'tramlijn 2 en 4 op te heffen' als de betreffende straten worden vernieuwd. Het vervangende 'verkeersmiddel' is dan nog niet duidelijk.

TROLLEYBUS

Het gemeentebestuur blijkt te denken aan de 'railloze tram' of trolleybus. Een aantal leden van het gemeentebestuur, onder wie wethouder Catz en burgemeester Bosch van Rosenthal, en de directeurs Schut van Gemeentewerken en Schmidt van het Trambedrijf, reizen naar Engeland om de trolleybus in de praktijk te zien. Op voorstel van B&W besluit de gemeenteraad op 31 mei 1926 tot 'eene proef-neming'. Nadat op 5 juli is besloten dat de proef zal worden genomen op lijn 2, begint de aanleg van de bovenleidingen. Aangezien de tramrails inmiddels zijn verwijderd, wordt er voorlopig met gewone bussen gereden. Op 7 juni 1927 vindt de eerste proefrit van de trolleybus plaats en twintig dagen later gaat de dienstregeling in. Tussen het eindpunt van de Kraneweg en de Grote Markt rijden de eerste trolleybussen van Nederland. Omdat de trolley een succes blijkt, wordt de lijn in oktober 1928 verlengd naar de Meeuwerderweg. Ondanks de groei van het aantal buslijnen in de stad blijft lijn 2 voorlopig de enige met trolleybussen.

NEDERLANDS FABRICAAT

Direct na de oorlog ontwikkelt Electro-Smit met DAF en Verheul een trolleybus van geheel Nederlands fabricaat en ontstaan ook in Rotterdam en Arnhem trolleybusplannen. In de nacht van 12 op 13 november 1947 vindt in Groningen een proefrit plaats met de trolleybus van eigen bodem. Door de oude bovenleiding verloopt deze niet zo gladjes, maar twee jaar later gaat het met nieuwe leidingen beter en op 12 januari 1950 heeft lijn 1 van de Grote Markt naar Helpman de primeur. Nog dezelfde maand gaan de nieuwe trolleys ook rijden op lijn 3 en eind april op lijn 2. Inmiddels rijden in Arnhem ook trolleybussen, Nijmegen volgt in 1952.

EINDE

De toename van het autoverkeer maakt het de trolleybus in de jaren zestig echter moeilijker. In Groningen wordt het

DE EERSTE RIT VAN DE TROLLEYBUS IN DE STAD IN 1927 TREKT VEEL BEKIJKS. HIER IN DE BRUGSTRAAT. FOTO: GRONINGER ARCHIEVEN, FOTOGRAAF ONBEKEND.

TROLLEYBUS VOOROP

DE 'NIEUWE' TROLLEYBUS RIJDT OVER DE EBBINGEBRUG, BEGIN JAREN '50. FOTO: GRONINGEN ARCHIEVEN, ANSICHT, FOTOGRAAF ONBEKEND.

vroegtijdige einde ingeluid als de Oosterbrug moet worden vervangen. Na rijp beraad besluit de gemeenteraad op de nieuwe brug geen bovenleiding aan te brengen, zodat op 8 juni 1963 voor het laatst een trolley rijdt op dit deel van lijn 2. Kort daarna valt het besluit helemaal te stoppen met de trolleybus. Aanvankelijk is de geplande einddatum 1 januari 1967.

Op 17 mei 1964 verdwijnt de trolley, als gevolg van vernieuwing en verbreding van het kruispunt Westersingel - Astraat, ook al op het andere deel van Groningens oudste

trolleybuslijn. Vanwege de toenemende hinder van het andere verkeer, wordt besloten de trolleybusexploitatie ook op de lijnen 1 en 3 eerder te stoppen. De laatste rit wordt gepland op 12 november 1965, maar het einde komt nog drie dagen daarvoor doordat een kraanwagen de bovenleiding ten zuiden van de Herebrug kapot rijdt. Studenten van Vindicat zorgen desondanks voor een gepast afscheid. Met de directie van het Vervoerbedrijf houden ze op 30 november een minuut stilte bij de plaats waar de bovenleiding een paar weken eerder sneuvelde.

DRUKTE BIJ HET BUSSTATION AAN DE NOORDZIJDE VAN DE GROTE MARKT IN 1956. FOTO: GRONINGEN ARCHIEVEN, FOTOGRAAF ONBEKEND.

DIEPENRING KRIJGT ER EEN BRUG BIJ: KATTENBRUG

IN HET VERLENGDE VAN HET GEDEMPTE KATTENDIEP IN GRONINGEN WORDT VOLGENDE JAAR DE KATTENBRUG AANGELEGD. DEZE BRUG WORDT EEN BELANGRIJK ONDERDEEL VAN DE NIEUWE OOSTELIJKE BUSROUTE DOOR DE BINNENSTAD. DIE NIEUWE BUSROUTE IS NOODZAKELIJK OM DE GROTE MARKT EN DE AANLOOPSTRATEN AANTREKKELIJKER TE MAKEN VOOR VOETGANGERS EN FIETSERS.

De nieuwe Kattenbrug moet de doorstroming van het verkeer en openbaar vervoer vanaf het Gedempte Kattendiep verbeteren. Tegelijkertijd moet de nieuwe brug de iets verderop gelegen Steentilbrug ontlasten. Dat komt de veiligheid op en rond die brug ten goede, aldus projectmanager Herman Lubbers van de gemeente Groningen.

Bussen en ook auto's kunnen in de toekomst vanaf het Gedempte Kattendiep dus rechtdoor naar de oostelijke kade van het Schuitendiep en vice versa. Het stuk weg tussen de Steentilbrug en de toekomstige Kattenbrug aan de binnenstadzijde van de Diepenring wordt hierdoor een stuk rustiger. En dat biedt perspectief: de rijstrook zou dan versmald kunnen worden, zodat de kades mogelijk verbreed of anders ingericht kunnen worden. "Als gemeente willen we samen met bewoners, ondernemers en gebruikers gaan bekijken hoe we deze plek kunnen inrichten en welke ideeën er zijn om meer met het water en de kades te doen", aldus Lubbers.

BUSSEN EN AUTO'S DIE VANAF HET GEDEMPTE KATTENDIEP KOMEN, KUNNEN IN DE TOEKOMST RECHTDOOR OVER DE DIEPENRING HEEN. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

Medio volgend jaar wordt begonnen met de bouw van de Kattenbrug. Medio 2019 moet de brug klaar zijn. Ook fietsers en voetgangers kunnen straks gebruik maken van de nieuwe brug.

KATTENBOOGJE

Overigens lag er heel vroeger over het Kattendiep ook al een brug: het Kattenboogje. Deze werd gesloopt toen het Kattendiep in 1877 gedempt werd. De naam

'Kattenbrug' heeft trouwens niets te maken met poezen. 'Katten' zijn verdedigingswerktuigen die op de stadsmuren stonden.

WETHOUDER PAUL DE ROOK:

“OOSTKANT VAN DE STAD VERDIENT BETERE TOEGANG”

HART VAN DE OOSTERHAMRIKZONE IS HET OOSTERHAMRIKKANAAL, HIER GEZIEN VANUIT DE STAD RICHTING HET OOSTEN. FOTO: AANPAK OOSTERHAMRIKZONE.

EEN NIEUWE VERBINDING VOOR AUTO'S, FIETSERS EN BUSSEN TUSSEN DE OOSTELIJKE RINGWEG EN DE BINNENSTAD VAN GRONINGEN. DAT MOET HET PROJECT AANPAK OOSTERHAMRIKZONE OPLEVEREN. ONDER ANDERE BINNENSTAD-OOST EN HET UMCG WORDEN ZO BETER TE BEREIKEN. DE GEMEENTE GRONINGEN WERKT IN DIT PROJECT NAUW SAMEN MET PROVINCIE GRONINGEN, RIJKSWATERSTAAT EN GRONINGEN BEREIKBAAR.

Dagelijks hebben bewoners, bezoekers, ondernemers en instellingen last van oponthoud op belangrijke invalswegen aan de oostkant van de stad. Op de Petrus Camper-

singel, de Europaweg en het Damsterdiep staat het geregeld vast. Dit leidt ook tot sluipverkeer door de wijken en zet de leefbaarheid onder druk.

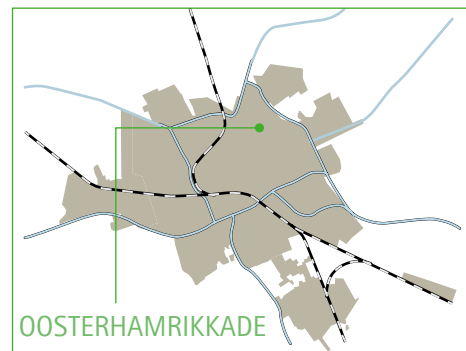
NIEUWE VERBINDING

De gemeenteraad van Groningen heeft daarom in juni 2016 besloten dat er in de Oosterhamrikzone een nieuwe verbinding met de oostelijke ringweg nodig is. Er zijn drie varianten die verder worden uitgewerkt. De verschillen tussen de varianten zitten onder meer in de exacte plek van de busbaan, de autoverbinding en de fietsverbinding, in de inrichting van de openbare

ruimte en in de inrichting van de kades van het Oosterhamrikkanaal.

KANSEN

"Het is de hoogste tijd dat we de bereikbaarheid van de oostzijde van de stad gaan aanpakken", reageert wethouder Paul de Rook. "De oostkant van de stad verdient een betere toegang. Denk alleen maar aan alle ontwikkelingen hier, zoals de uitbreiding van het UMCG en het bloeiende Ebbingekwartier. Tegelijkertijd willen we kansen benutten om de woon- en leefomgeving te verbeteren. Daarom maken we een plan voor het hele gebied: Aanpak Oosterhamrik-

zone. Met dit plan willen we niet alleen de stad en de wijken beter bereikbaar maken, maar ook slimme en veilige fietsverbindingen aanleggen, net als op de Korreweg. Verder willen we meer groen, meer bedrijvigheid en aantrekkelijke wandel- en fietspaden. Zodat het ook in de toekomst prettig is om in dit deel van de stad te wonen en te werken."

VIJF ONDERDELEN

Het plan Aanpak Oosterhamrikzone bestaat uit vijf samenhangende onderdelen: de verbinding van de Oosterhamrikzone met de oostelijke ringweg, een fietsvriendelijke Korreweg, het vervangen van de Gerrit Krolbrug, een plan voor de brug over de busbaan en een verkeersplan. De planning is dat de gemeenteraad in 2018 een besluit neemt over de verschillende onderdelen. De werkzaamheden kunnen dan starten in 2020 en zijn in 2023 afgerond.

Kijk voor nieuws, achtergrondverhalen en relevante documenten op de website www.aanpakoosterhamrikzone.nl. Of kom naar het tijdelijke informatiecentrum aan de Oosterhamrikkade 119. De actuele openingstijden staan op de website.

COMFORTABELER FIETSEN TUSSEN HAREN EN GRONINGEN

WONEN IN HAREN, WERKEN IN DE STAD GRONINGEN. DAN HEB JE VERSCHILLENDE MANIEREN OM NAAR JE WERK TE REIZEN. OM HET FIETSEN AANTREKKELIJKER TE MAKEN, WERKEN GEMEENTEN GRONINGEN EN HAREN SAMEN AAN DE FIETSRUTE PLUS GRONINGEN-HAREN.

Een Fietsroute Plus is een fietspad dat breder en comfortabeler is dan een gewoon fietspad. De Fietsroute Plus tussen Groningen en Haren loopt straks via de bestaande en veelgebruikte route vanaf de Jachtlaan in Haren tot aan de Helperzoom in de stad. Het is de bedoeling om de fietsroute vanaf Haren uiteindelijk door te trekken naar Zuidlaren en eventueel ook De Punt.

HAREN

Het eerste deel van de fietsroute is al klaar. In Haren is de Jachtlaan ingericht als fietsstraat. Hier krijgt de fietser de ruimte en is de auto te gast. Ook de Kromme Elleboog en de Kerklaan tot aan de Prof. Dr. J.C. Schoutelaan worden ingericht als fietsstraat. Vanaf de Prof. Dr. J.C. Schoutelaan wordt het vrijliggende fietspad langs de Kerklaan opnieuw ingericht.

GRONINGEN

Aan de kant van de gemeente Groningen loopt de fietsroute via de Saaksumborg naar de Helperzoom. Op de Helperzoom komt een vrijliggend fietspad in beide richtingen, aan de oostzijde van de weg (dus aan de kant

van het spoor). De planning is dat dit deel van de Fietsroute Plus in 2018 klaar is.

FIETSRUTES PLUS

De Provincie Groningen en de Regio Groningen-Assen betalen mee aan de Fietsroute Plus. Zij willen het gebruik van de fiets stimuleren, omdat fietsen goed is voor de gezondheid en duurzamer dan autorijden. Het is de bedoeling dat ook andere kernen binnen een straal van 15 kilometer een fietsverbinding naar de stad Groningen krijgen. Er liggen al Fietsroutes Plus naar de stad vanuit Zuidhorn en Bedum. Er komen ook Fietsroutes Plus vanuit Ten Boer, Winsum en Leek.

DE FIETSRUTE PLUS TUSSEN GRONINGEN EN HAREN. AFBEELDING: PROVINCIE GRONINGEN.

IN DE FIETSSTRAAT IN HAREN IS DE AUTO TE GAST. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

“FIETSOMLEIDINGEN KUNNEN BETER”

ONLOSMAKELIJK VERBONDEN AAN WERKZAAMHEDEN IN DE STAD: OMLEIDINGEN. NIET ALLEEN VOOR AUTO'S, MAAR ZEKER OOK VOOR FIETTERS. DAARAAN IS IN GRONINGEN NOG WEL HET EEN EN ANDER TE VERBETEREN, ALDUS WIM BORGHOLS. HIJ IS BEHALVE VOORZITTER VAN DE FIETTERSBOED AFDELING GRONINGEN, OOK LID VAN DE DENK- EN DOETANK VAN GRONINGEN BEREIKBAAR EN LID VAN DE WERKGROEP FIETS.

“Een goede fietsomleiding is logisch, niet langer dan noodzakelijk en wordt ver van tevoren aangekondigd. Als fietser wil je graag zo vroeg mogelijk op je route worden geïnformeerd over de omleiding, zodat je nog op tijd kunt beslissen om een andere route te nemen. Helaas is dit in de stad Groningen niet altijd het geval. Het valt ons op dat omleidingsborden vaak gericht zijn op het autoverkeer. Dan staat er dat er een weg is opgebroken, maar blijkt dat je er als fietser nog wel langs kunt.”

BETERSCHAP

Vindt Borghols dat er bij de huidige werkzaamheden voldoende aandacht voor de

fietsters is? “Groningen Bereikbaar heeft beterschap beloofd. We hebben de eerste borden specifiek op fietsers gericht al gezien. Vorige zomer dacht ik dat het echt beter zou gaan worden, maar ik ben nu weer wat voorzichtiger.”

Enkele leden van de Werkgroep Fiets testen op vrijwillige basis omleidingsroutes, door deze langs te fietsen en opmerkingen door te geven aan Groningen Bereikbaar. Borghols benadrukt dat dit niet een taak voor de Fiettersbond is. “Het is mooi dat vrijwilligers dit willen doen, maar het hoort eigenlijk bij het project. Dat is verantwoordelijk voor een duidelijke en goed bewegwijzerde fietsroute.”

ZUIDELIJKE RINGWEG

Hoe ziet Borghols de komende ombouw van de zuidelijke ringweg? “De ombouw is een groot project dat niet is bedoeld voor fietsers, maar waar fietsers wel heel veel mee te maken krijgen. Als Fiettersbond hebben we nu goed contact met de aannemer, Combinatie Herepoort. Dit overleg wekt vertrouwen, maar we houden het project scherp in de gaten.”

AANLEG FIETSSNELWEG GRONINGEN-ASSEN BEGINT NA DE ZOMER

HET EERSTE DEEL VAN DE FIETSSNELWEG GRONINGEN-ASSEN KOMT AAN DE OOSTZIJDE VAN HET NOORD-WILLEMSKANAAL. FOTO: PROVINCIE GRONINGEN.

DE AFSTAND TUSSEN GRONINGEN EN ASSEN IS HEMELSBREED 25 KILOMETER. VOOR STEEDS MEER MENSEN IS DIE AFSTAND PER FIETS GOED TE DOEN, VOORAL DOOR DE KOMST VAN ELEKTRISCHE FIETSEN EN SNELLE SPEED PEDELECS. DAAROM WERKEN DE PROVINCIES GRONINGEN EN DRENTHE EN DE GEMEENTEN GRONINGEN, HAREN, TYNAARLO EN ASSEN AAN EEN FIETSSNELWEG TUSSEN DE PROVINCIEHOOFDSTEDEN.

De fietssnelweg is in de eerste plaats gericht op forensen en scholieren, maar ook geschikt voor sport en recreatie. Het eerste gedeelte van de fietssnelweg tussen Groningen en Assen wordt eind 2017 aangelegd. Het gaat om het gedeelte van het fietspad langs de oostzijde

van het Noord-Willemskanaal, tussen de Van Ketwich Verschuurlaan in de stad Groningen en de fietstunnel onder de A28 bij P+R Haren. Het gedeelte tussen de tunnel en de Witte Molen in Haren volgt in 2018. Dit deel van de fietssnelweg wordt vier meter breed en uitgevoerd in beton.

AANSLUITEN

De fietssnelweg wordt een aanvulling op het bestaande fietsnetwerk. De route moet aansluiten op P+R's en op andere knooppunten en routes in de binnensteden van Assen en Groningen. Dit jaar gaan de betrokken partijen de plannen voor de rest van de fietssnelweg samen met de omgeving verder uitwerken.

WIM BORGHOLS VAN DE FIETTERSBOED AFDELING GRONINGEN IS KRITISCH OP FIETSOMLEIDINGEN. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

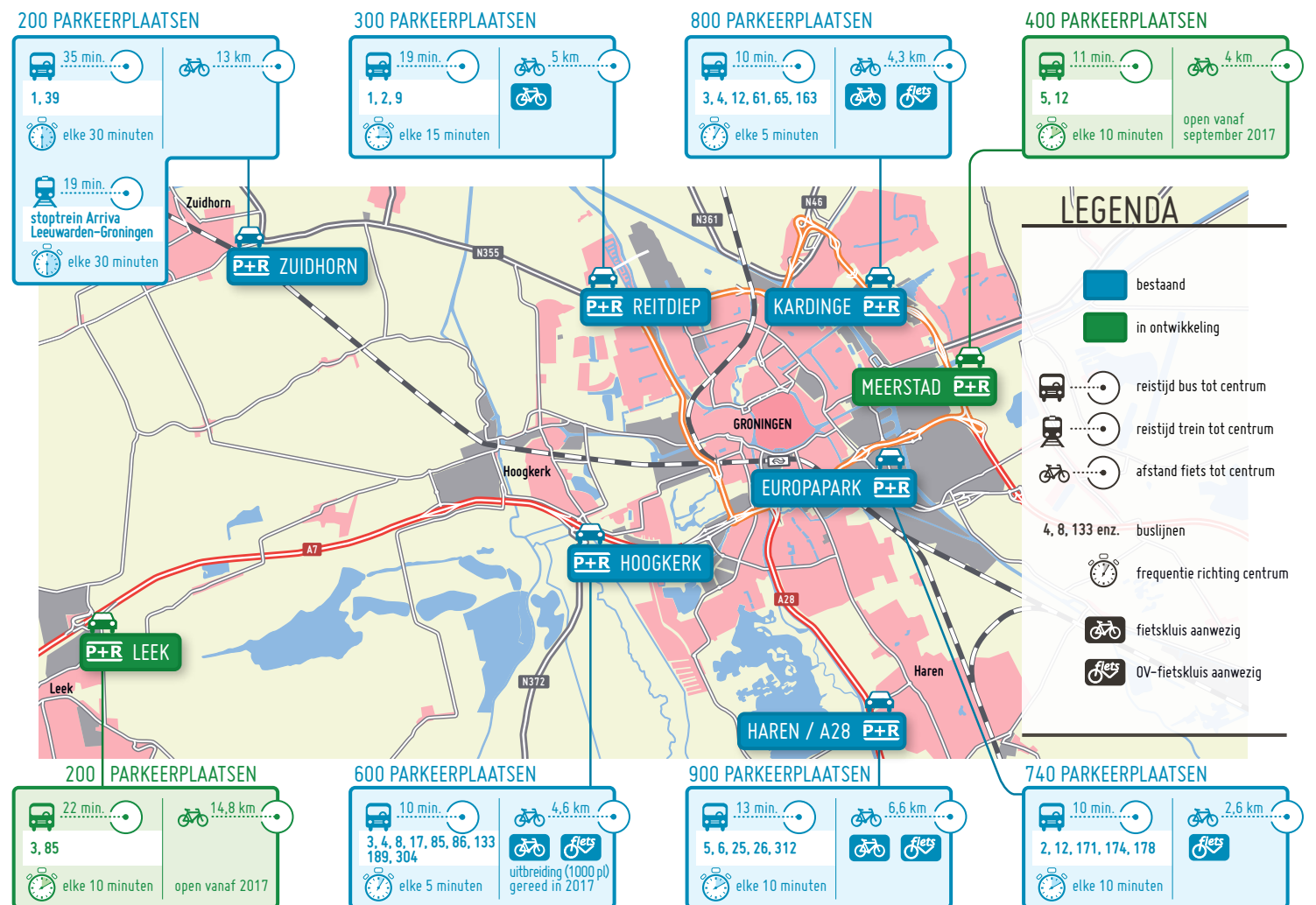
TWEE NIEUWE P+R-TERREINEN ROND DE STAD

STEEDS MEER BINNENSTADBEZOEKERS EN FORENSEN PARKEREN HUN AUTO OP EEN VAN DE P+R-TERREINEN ROND DE STAD GRONINGEN. DIT JAAR KOMEN ER TWEE P+R-TERREINEN BIJ: ZERNIKE (VOOR AUTOMOBILISTEN UIT DE RICHTING ZUIDHORN EN NOORDOOST-FRIESLAND) EN MEERSTAD (VOOR AUTOMOBILISTEN UIT DE RICHTINGEN HOOGEZAND EN DELFZIJL).

Op de P+R-terreinen kunnen automobilisten hun auto gratis parkeren en met de bus of de fiets verder reizen. Bijvoorbeeld naar de binnenstad van Groningen of naar andere belangrijke bestemmingen in de stad.

Wie verder reist met de bus, kan met de OV-chipkaart inchecken of een Eurokaartje aanschaffen. Voor 6 euro koop je een retourtje voor maximaal vijf personen.

Groningen Bereikbaar stimuleert het gebruik van de P+R-terreinen om de verkeersdrukke in de spits te verminderen. Dat is vooral van belang als de ombouw van de zuidelijke ringweg van start gaat.

P+R REITDIEP VERVANGT KLEINERE P+R ZERNIKE

BIJ DE GRONINGER STADSWIJK REITDIEP, LANGS DE FRIESESTRAATWEG (N355), IS EEN P+R-TERREIN GEOPEND VOOR 300 AUTO'S. P+R REITDIEP IS VOORNAMELIJK BEDOELD VOOR AUTOMOBILISTEN UIT DE RICHTING ZUIDHORN EN NOORDOOST-FRIESLAND. HET NIEUWE TERREIN IS IN DE PLAATS GEKOMEN VAN HET KLEINERE P+R ZERNIKE, DAT VRIJWEL ELKE DAG VOL WAS.

Vanaf 3 september rijdt Q-link lijn 1 twee keer per uur richting Zernike, UMCG Noord en de binnenstad. De nieuwe Q-link lijn 2 rijdt dan vier keer per uur richting Zernike, het UMCG, P+R Euroborg en station Groningen Europapark.

FACILITEITEN

Langs de N355 staan informatiepanelen waarop automobilisten kunnen zien of er nog plek vrij is. Het P+R-terrein is uitgerust met digitale panelen met actuele informatie over de bustijden, een overdekte wachtruimte, fietsenstallingen, fietskluizen en toiletten. Ook zijn er fietsenstallingen en fietskluizen (voor bedrijven) om de reis voort te zetten met de fiets. Vanaf het Reithdiep is het centrum circa 5 kilometer fietsen.

ZONNEPANELEN

Op de overkapping van het splinternieuwe P+R-terrein worden 1400 zonnepanelen geïnstalleerd. Mogelijk komen er later nog 400 zonnepanelen bij. De energie die de panelen opleveren, gaat terug naar het net. Ook komen er laadpunten voor elektrische auto's en voor de elektrische bussen van Qbuzz.

P+R REITDIEP BIEDT RUIMTE AAN 300 AUTO'S. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

P+R MEERSTAD ALTERNATIEF VOOR BINNENSTADBEZOEKERS UIT HOOGEZAND EN DELFZIJL

LANGS DE OOSTELIJKE RINGWEG VAN GRONINGEN, TER HOOGTE VAN DRIEBOND, KOMT P+R MEERSTAD. BEGIN SEPTEMBER GAAT HET NIEUWE TERREIN OPEN. P+R MEERSTAD BIEDT EEN GOED ALTERNATIEF VOOR PARKEREN IN DE BINNENSTAD VOOR BEZOEKERS UIT DE RICHTINGEN VAN HOOGEZAND EN DELFZIJL.

Het terrein komt langs de Driebondsweg en krijgt plek voor 400 auto's. Zodra het in gebruik wordt genomen, gaan verschillende bussen de P+R aandoen. Zo rijdt Q-link lijn 5 vanaf 3 september zes keer per uur vanaf P+R Meerstad via het UMCG, de Grote Markt en het Zuiderdiep naar het Hoofdstation. Daarna rijdt de bus nog door richting P+R Haren.

PANELEN

Automobilisten op de A7 uit de richting Hoogezand kunnen op digitale informatiepanelen zien of er nog vrije parkeerplekken zijn. Op de P+R komt een digitaal paneel met actuele informatie over de bustijden, een overdekte wachtruimte en toiletten. Ook zijn er fietsenstallingen en (voor bedrijven) fietskluizen. Vanaf Meerstad is het ongeveer 4 kilometer fietsen naar het centrum.

UIT DE SPITS

BEDRIJVEN, SCHOLEN EN ANDERE ORGANISATIES IN EN OM GRONINGEN DENKEN MEE OVER HET TERUGDRINGEN VAN DE DRUKTE TIJDENS DE SPITS. DRIE OPVALLENDE VOORBEELDEN.

JEROEN VAN DER JAGT (KPN):

“MEDEWERKERS MOTIVEREN OM THUIS TE WERKEN”

KPN INFORMEERT HAAR MEDEWERKERS OVER DE OMBOUW VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG EN DE GEVOLGEN DAARVAN. OOK STIMULEERT KPN TELEWERKEN EN WERKEN VANAF THUIS.

KPN heeft op verschillende vestigingen in de stad, waaronder De Borg bij het Hoofdstation en de Reitemakersrijge, in totaal zo'n 1.750 mensen aan het werk. De meesten van hen wonen in de buurt en gaan dus met de fiets of het openbaar vervoer naar hun werk. "We vinden het belangrijk om de medewerkers, in nauwe samenwerking met Groningen Bereikbaar, zo goed mogelijk op de hoogte te houden van de komende werkzaamheden aan de zuidelijke ring en de consequenties daarvan", aldus Jeroen van der Jagt, directeur Noord-Oost Nederland. Dat gebeurt onder andere door het organiseren van speciale informatiemarkten en door het uitdelen van de kranten van Groningen Bereikbaar.

Dat KPN zijn medewerkers al jaren stimuleert om tijd- en plaatsonafhankelijk te werken, komt nu extra goed uit. "Het kan natuurlijk niet bij elke functie, maar we motiveren onze medewerkers om deels vanuit huis of een andere locatie te werken. Ze worden daarbij technisch zo veel mogelijk gefaciliteerd. Als ict-bedrijf zorgen we ervoor dat iedereen vanaf elke locatie toegang heeft tot de benodigde applicaties." Zo hebben veel medewerkers een eigen conferencecallnummer en voor vergaderingen is video-conferentie een optie, aldus Van der Jagt, die zelf veel vanuit de trein werkt. "Elkaar fysiek ontmoeten blijft belangrijk, maar door een deel van de vergaderingen of afspraken via de telefoon of video te plannen, kunnen we een steentje bijdragen aan het ontlasten van de spits."

JAAP DOESBURG (DOESBURG AUTOVERHUUR):

“AUTODELERS KUNNEN PER FIETS NAAR HUN WERK”

MET DE FIETS, HET OPENBAAR VERVOER OF CARPOOLEND NAAR JE WERK, EN TOCH OVERDAG OVER EEN AUTO BESCHIKKEN? DAT KAN ALS JE GAAT AUTODELEN, LEGT JAAP DOESBURG VAN DOESBURG AUTOVERHUUR UIT.

"Steeds meer werknemers kiezen ervoor met de bus of op de fiets naar hun werk te gaan, zeker sinds de opkomst van de elektrische fiets. Maar wat doe je dan als je een keer een auto nodig hebt, bijvoorbeeld voor een externe vergadering of afspraak? Het huren van een auto is dan natuurlijk een optie, maar een deelauto is makkelijker en goedkoper", aldus Doesburg.

Een deelauto is, de naam zegt het al, een auto die je deelt met anderen. "Denk aan een groep bedrijven of particulieren, bijvoorbeeld de bewoners van een bepaalde straat of buurt. Wij als verhuurder zetten de auto op een afgesproken plek neer, waarna de deelnemers de auto op afroep kunnen gebruiken. Via een speciale app is het mogelijk de auto te reserveren en vervolgens ook te ontgrendelen. Het grote voordeel van een deelauto? Je betaalt naar gebruik, waarbij het ook mogelijk is de auto heel kort te gebruiken. Deelnemers betalen per uur en per kilometer. Wij zorgen voor het onderhoud en beheer van de auto. De deelnemers hebben er verder geen omkijken naar."

Met een deelauto snijdt het mes aan twee kanten, aldus Doesburg. "De spits wordt ontlast en medewerkers zitten niet meer vast aan hun auto."

JOS NIJHOF (ALFA-COLLEGE) EN FITIM ISMAILI (ROC NOORDERPOORT):

“VEEL WINST TE BEHALEN MET ANDERS ROOSTEREN”

OM DE DRUKKE OCHTENDSPITS TE ONTLASTEN, HEBBEN HET ALFA-COLLEGE EN NOORDERPOORT BESLOTEN OM BIJ WIJZE VAN PROEF DE ROOSTERS AAN TE PASSEN, ZODAT DE EERSTE LESSEN LATER OP DE OCHTEND BEGINNEN.

"Nu beginnen de vroegste lessen om 08.00 of 08.30 uur, maar we willen toe naar een situatie waarin er meer lessen om 09.30 uur of zelfs nog later van start gaan. Op die manier willen we de drukste ochtendspits ontlasten", aldus Fitim Ismaili, directeur Facilites van het ROC Noorderpoort.

Het gaat in eerste instantie om een pilot bij een aantal opleidingen van deze scholen aan de zuidkant van de stad, daar waar het zwaartepunt van de overlast ligt. In het geval van Noorderpoort gaat het dan om Automotive en Logistiek aan de Bornholmstraat en Gastvrijheid en Toerisme aan de Boumaboulevard. Ook de vestiging van het Alfa-college aan de Boumaboulevard doet mee aan de pilot.

In hoeverre de maatregel de ochtendspits zal ontlasten, is lastig te voorspellen, zegt Jos Nijhof, Hoofd Facilitair Bedrijf van het Alfa-college. "Zo'n 80 procent van de studenten reist met het openbaar vervoer, dus er is ongetwijfeld veel winst te behalen door anders te roosteren. Maar aantallen noemen is lastig. Per periode, week en zelfs dag verschilt wat er haalbaar is", aldus Nijhof.

Volgens Nijhof zijn studenten in ieder geval voorstander van het later beginnen. "Het biedt hen de mogelijkheid om de dag rustig te starten. Of juist vóór het begin van de lessen als bijvoorbeeld vakken-vuller in een supermarkt aan de slag te gaan."

CREATIEVE OPLOSSINGEN

IN APRIL DAAGDE GRONINGEN BEREIKBAAR STUDENTEN, SCHOLIEREN, DOCENTEN EN ANDERE MEDEWERKERS VAN GRONINGSE ONDERWIJSINSTELLINGEN UIT OM EEN CREATIEVE OPLOSSING TE BEDENKEN VOOR HET VOLLE OV IN DE OCHTENDSPITS. DRIE DEELNEMERS VERTELLEN WAT ZIJ HEBBEN BEDACHT.

TIMO HAKVOORT EN JESSE VAN DER ZEIJDEN
SCHOLIEREN GOMARUS COLLEGE, WINNAARS SPITSBATTLE

“NIEUWE LESROOSTERS EN BEGINNEN OM 10 UUR”

“Veel van de leerlingen op onze school maken gebruik van het openbaar vervoer. Van hen hoorden we altijd veel verhalen over drukte in de bus of de trein. Toen we gingen nadenken over hoe je daar iets aan zou kunnen doen, kwamen we op het idee voor een helemaal nieuw lesrooster. Eentje waarbij iedereen pas om 10.00 uur hoeft te beginnen, maar 's middags toch om dezelfde tijd naar huis kan. Om dat mogelijk te maken, zou je op school moeten gaan werken met blokuren van 50 en 40 minuten, dus steeds aaneengesloten lessen in hetzelfde vak. Het tweede lesuur kan dan 10 minuten korter, omdat je geen tijd kwijt bent aan het wisselen van lokaal. Door later in de ochtend te beginnen, hoeven al die leerlingen niet tegelijk te reizen met de studenten en de mensen die naar hun werk gaan. Dat zorgt niet alleen voor minder volle bussen en treinen, het geeft ons ook nog de mogelijkheid ietsje langer uit te slapen en extra fris aan onze schooldag te beginnen!”

WALTER BARGMANN (28)
STUDENT VASTGOED HANZEHOGESCHOOL GRONINGEN

“DIENSTREGELING AFSTEMMEN OP COLLEGEROOSTERS”

“Toevallig zat ik net in een overvolle bus richting de Zernike Campus toen ik de oproep las om mee te doen aan de Spitsbattle! En dat was om elf uur 's morgens, dus ver buiten de officiële spitstijden. Het probleem van bomvolle bussen komt dus niet alleen in de ochtend- en avondspits voor. Het is ook erg afhankelijk van de verschillende les- en collegeroosters. Als student van de Hanzehogeschool heb ik inzicht in alle roosters van mijn medestudenten. Hoe handig zou het zijn als vervoersbedrijven de lestijden ook kunnen inzien? Dan kunnen ze hun dienstregelingen aanpassen op basis van die informatie. Zo voorkom je niet alleen bomvolle bussen, maar kun je ook veel beter inschatten wanneer je als vervoerder extra bussen moet laten rijden. Nu zie je 's ochtends soms vlak achter elkaar drie lege bussen voorbijrijden en komt er een uur daarna ineens een propvolle bus langs. Als je slim inspeelt op de roosters, kun je dat voorkomen. Daar bewijs je niet alleen de busreizigers een dienst mee, je bent er zelf als OV-bedrijf ook bij gebaat.”

HINDRIK HEEREMA (36)
E-LEARNING SPECIALIST HANZEHOGESCHOOL GRONINGEN

“HELFT VAN HET ONDERWIJS AANBIEDEN IN LIVESTREAMS”

“De oplossing voor de bomvolle bussen 's ochtends? De helft van het onderwijs online aanbieden, via een livestream! De ene klas van een bepaald studiejaar is tijdens een les fysiek aanwezig, terwijl een andere klas van datzelfde jaar die les vanuit huis, via een livestream, meekijkt. Het zou wat te optimistisch zijn om te zeggen dat er dan 's ochtends de helft minder studenten in de bus of trein zit. Maar de Hanzehogeschool telt 26.000 studenten. Als je het online onderwijs op grote schaal aanbiedt, moet het haalbaar zijn om 10.000 studenten uit de dagelijkse spits te halen. En dan heb ik het alleen nog maar over de Hanze. Ook de Rijksuniversiteit en mbo-instellingen zouden meer met livestreams kunnen doen. Er zijn voordelen te over. Niet alleen ontlast je op deze manier de spits, ook houden docenten meer tijd over voor de begeleiding van studenten. Studenten kunnen vlak voor een tentamen de lessen nog eens terugkijken, bijvoorbeeld op YouTube. Digitalisering van het onderwijs is sowieso al de toekomst, dus waarom niet nu al beginnen met het online aanbieden van colleges?”

ZUIDHORN VOORBEREID OP AANPAK ZUIDELIJKE RINGWEG GRONINGEN

RONDE STAD GRONINGEN BEREIDEN GEMEENTEN ZICH VOOR OP DE OMBOUW VAN DE ZUIDELIJKE RINGWEG. ZO OOK ZUIDHORN. WETHOUDER HENK BAKKER VERTELT WAT ZUIDHORN — OP IETS MEER DAN TIEN KILOMETER VAN GRONINGEN — DOET OM GOED BEREIKBAAR TE ZIJN.

Per trein ben je in negen minuten vanuit Zuidhorn in Groningen. Maar ook fietsers, e-bikers, automobilisten en busreizigers kunnen steeds beter uit de voeten in en rond Zuidhorn. Deze forensenplaats met zo'n zevenduizend inwoners wil de bereikbaarheid de komende jaren verder verbeteren. Daarom wordt er hard gewerkt aan een upgrade van de P+R bij het station, aan de Fietsroute Plus, het nieuwe busstation, de spoorbruggen en de komst van extra sneltreinen tussen Leeuwarden en Groningen. Ook onderzoekt de Provincie Groningen de mogelijkheden om de verkeersveiligheid en de doorstroming op de N355 te verbeteren.

"Zo zijn we goed voorbereid op de naderende aanpak van de zuidelijke ringweg in Groningen. Reizigers kunnen straks vanuit Zuidhorn zonder problemen naar Groningen", vertelt wethouder Henk Bakker van de gemeente Zuidhorn.

STATIONSPARK

Zuidhorn is steeds meer in trek bij mensen die in Groningen werken, maar graag landelijk willen wonen. Vorig jaar werden er meer dan honderd koopwoningen gebouwd, vooral voor jonge gezinnen. Mede daardoor groeit Zuidhorn, dat steeds meer de functie heeft van 'hub' (overstappunt). Veel mensen uit bijvoorbeeld Friesland die in Groningen werken, laten hun auto staan in Zuidhorn en rijden per trein, bus of fiets verder naar de stad.

WETHOUDER HENK BAKKER ZET ZICH IN VOOR HET VERDER VERBETEREN VAN DE BEREIKBAARHEID VAN ZUIDHORN. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

"Omdat Zuidhorn groeit, moeten wij onze voorzieningen aanpassen. Daarbij ben ik zelf nog het meest trots op ons vernieuwde Stationspark. Hier kunnen studenten de bus pakken naar de Zernike Campus Groningen, en we hebben veel parkeerplaatsen waar mensen hun auto kunnen stallen. Ook het

busstation is heringericht en de stationsomgeving aangepast", aldus Bakker.

LOPEND ENERGIE OPWEKKEN

"Maar het mooiste komt nog. Zuidhorn krijgt als eerste gemeente van Nederland straks een unieke vorm van energie-

opwekking dankzij de 'piëzo-techniek'. Mensen die over speciale tegels lopen, wekken daarmee energie op, die gebruikt kan worden voor bijvoorbeeld straatverlichting", aldus de wethouder. De proef met de tegels vindt waarschijnlijk na de zomer plaats.

"EVEN WENNEN, MAAR IK VIND HET OV NU HARTSTIKKE FIJN"

DRIE WEKEN LANG GRATIS MET HET OPENBAAR VERVOER NAAR JE WERK REIZEN, OM TE BEKIJKEN HOE DAT BEVALT. SASKIA EMMELKAMP DEED DE TEST EN NU IS ZE 'OM'.

Saskia Emmelkamp reisde jarenlang altijd met de auto van haar woonplaats Heiligerlee (bij Winschoten) naar haar werk bij Webhelp op Bedrijvenpark Hoogkerk. Tot ze een mailtje kreeg van haar werkgever met het aanbod om drie weken lang gratis het OV te proberen. "Dat leek me leuk. Ik was altijd gewend met de auto te reizen, maar de laatste tijd werd het steeds drukker en waren er meer ongelukken. Regelmatig

moest ik bellen dat ik later kwam omdat ik in de file stond. De eerste dagen met de bus en de trein moest ik wel even wennen. Zoals ik al had verwacht, was ik langer onderweg dan met de auto. Vaak dacht ik: 'ik was nu al thuis geweest'. En ook vond ik het in het begin best vermoeiend. Maar toen ik er eenmaal aan gewend was, vond ik het hartstikke fijn. Je stapt zo van de trein in de bus en omgekeerd. Na de test kreeg ik een aanbod van mijn werkgever en daar ben ik mee akkoord gegaan. Mijn volledige reiskosten worden nu vergoed, dat heeft de doorslag gegeven. En ik heb er geen last van dat ze de zuidelijke ringweg gaan veranderen. Als je met het openbaar vervoer reist, hoef je nergens op te letten. Behalve dat ik niet moet vergeten uit te checken!"

SASKIA EMMELKAMP STAPT BIJ HET HOOFDSTATION VAN GRONINGEN OVER VAN DE BUS OP DE TREIN. FOTO: JEROEN VAN KOOTEN.

PROJECTENKAART: WERKZAAMHEDEN

1 mei 2016 – november 2016

Aanpak rotonde Hoogkerk en kruising Eemsgolaan

Ten behoeve van het openbaar vervoer tussen Leek en Groningen is de doorstroming verbeterd op de rotondes bij Hoogkerk.

2 2016 – 2017

Fietsroute Groningen–Ten Boer

Tussen Groningen en Ten Boer is een Fietsroute Plus aangelegd. Dit is een extra breed en comfortabel fietspad.

3 tweede helft 2016

Kraneweg

De Kraneweg is gereconstrueerd.

4 2011 – 2019

Bouwwerkzaamheden Forum en oostwand Grote Markt

Aan de oostkant van de Grote Markt komt het Groninger Forum. Dit zorgt voor bouwverkeer. Er wordt een overdekte fietsenstalling en een parkeergarage onder het gebouw aangelegd.

5 2015 – 2017

Kabels en leidingen Aanpak Ring Zuid

Op diverse plaatsen langs het traject worden kabels en leidingen verlegd ter voorbereiding op de ombouw van de zuidelijke ringweg.

6 2016 – 2018

Aanleg opstelterrein 'de Vork'

Het opstelterrein voor treinen aan de zuidzijde van het Hoofdstation Groningen wordt verplaatst naar de gemeente Haren.

7 mei-sept 2017

Binnenstadsvisie westzijde

De herinrichting van de westzijde van de binnenstad maakt dit gebied veiliger en toegankelijker voor voetgangers en fietsers.

8 2017 – 2018

Helperzoomtunnel

In het verlengde van de Helper Brink komt een tunnel die Helpman en het Europapark met elkaar verbindt.

9 maart-sept 2017

Aanleg en uitbreiding P+R-terreinen

Bij Meerstad komt een P+R-terrein en P+R Hoogkerk wordt uitgebreid. De uitbreiding van het aantal P+R-terreinen verbetert de bereikbaarheid van de stad.

10 2016/2017

Aanpak Diepenring

In combinatie met groot onderhoud wordt de diepenring heringericht.

11 1e helft 2017

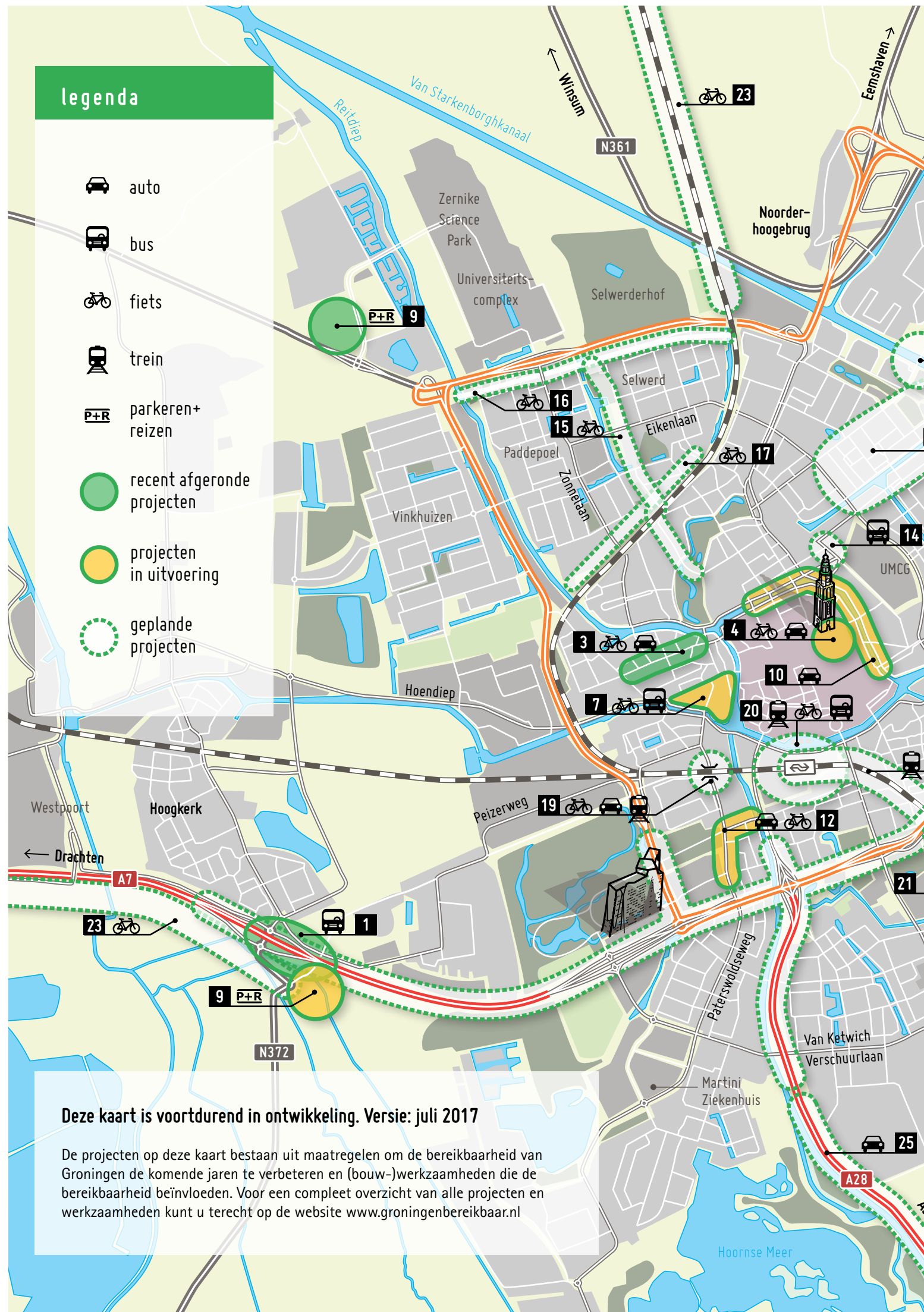
Aanpak rotondes Driebond

Er worden extra rijstroken aangelegd voor een betere doorstroming op de rotondes.

12 zomer 2017

Parkweg en Paterswoldseweg

De riolering van de Parkweg en Paterswoldseweg wordt vervangen.

Deze kaart is voortdurend in ontwikkeling. Versie: juli 2017

De projecten op deze kaart bestaan uit maatregelen om de bereikbaarheid van Groningen de komende jaren te verbeteren en (bouw-)werkzaamheden die de bereikbaarheid beïnvloeden. Voor een compleet overzicht van alle projecten en werkzaamheden kunt u terecht op de website www.groningenbereikbaar.nl

13 zomer 2017

Oostersluis

De Oostersluis wordt gerepareerd na de aanvaring in 2016.

14 2018

UMCG-Noord/Bloemsingel

Aan de noordkant van het UMCG wordt een busknooppunt gerealiseerd.

15 2017

Verbeteringen slimme fietsroute

De Slimme Route voor fietsers richting Zernike wordt aangepast en veiliger gemaakt.

16 2018

Fietspad langs noordelijke ringweg

Door de aanleg van dit fietspad worden de Fietsroutes Plus vanuit Winsum en Zuidhorn verbonden met de stedelijke routes en de Zernike Campus.

17 2018 – 2019

Fietspad langs spoorlijn Groningen – Sauwerd

Mede door de aanleg van dit fietspad ontstaan er rechtstreekse fietsverbindingen tussen de dorpen ten noorden van Groningen en tussen de noordwestelijke stadswijken.

18 2017 – 2021

Aanpak Ring Zuid

De zuidelijke ringweg gaat de komende jaren

IN EN ROND GRONINGEN

23 vanaf 2018

Fietsroutes plus

De plannen voor een aantal Fietsroutes Plus, extra brede en comfortabele fietspaden tussen stad en regio, worden momenteel uitgewerkt. Het gaat om routes van en naar Haren (vanaf 2018), Winsum (vanaf 2018) en Leek (vanaf 2018).

24 2018 - 2020

Gerrit Krolbrug

De oude Gerrit Krolbrug wordt vervangen door een nieuwe brug.

25 juli-september 2017

Onderhoud A28

Het asfalt op de A28 wordt vernieuwd.

26 vanaf 2020

Aanpak Oosterhamrikzone

Tussen de oostelijke ringweg en de binnenstad is een nieuwe verbinding nodig voor auto's, fietsers en bussen. Deze verbinding verbetert de doorstroming van het verkeer en de verkeersveiligheid.

ingrijpend op de schop om de bereikbaarheid van stad en regio en de doorstroming op de weg te verbeteren.

19 2017 - 2019

Onderdoorgang Paterswoldseweg

Vanaf 2020 rijdt op het traject Groningen-Leeuwarden elk uur een extra sneltrein. Daarom wordt de spoorwegovergang bij de Paterswoldseweg vervangen door een onderdoorgang.

20 2019 - 2022

Aanpak Hoofdstation

Het Hoofdstation Groningen krijgt meer sporen en perrons. Ook worden er nieuwe tunnels aangelegd voor voetgangers, fietsers en bussen en komt er een nieuwe ondergrondse fietsenstalling aan de zuidkant van de sporen.

21 2018 - 2019

Extra zijperron Europapark

Station Europapark krijgt een extra zijperron.

22 2018 - 2019

Aanpassing sporen tussen Hoofdstation Groningen en opstel terrein 'de Vork'

Er komt een vierde spoor tussen het nieuwe station Groningen Europapark en het Hoofdstation Groningen. Dat is nodig omdat er in de toekomst meer treinen gaan rijden.

EVENEMENTENKALENDER GRONINGEN

GRONINGEN WERKT OP DIVERSE PLEKKEN AAN DE WEG. DAT LEIDT HIER EN DAAR TOT OPONTHOUD VOOR HET VERKEER. MAAR HET IS OOK DEZE ZOMER ZEKER DE MOEITE WAARD DE STAD TE BEZOEKEN.

'SUPPEN' BIJ HET HOGE DER A TIJDENS ZOMERWELVAART 2016. FOTO: MARKETING GRONINGEN.

TOT EN MET 12 NOVEMBER:

RIJK IN GRONINGEN IN GRONINGER MUSEUM

In het Groninger Museum is momenteel de expositie 'Rijk in Groningen: Borgen en Stads-paleizen, 1600-1800' te zien. De expositie toont de grootste adellijke schatten uit die tijd. www.groningermuseum.nl

7 TOT EN MET 9 JULI:

DE CULINAIRE VERLEIDING

Tijdens dit gezellige foodfestival staat het Noorderplantsoen in Groningen helemaal vol met foodtrucks en eetkraampjes. www.deculinaireverleiding.nl

14 TOT EN MET 16 JULI:

DICHTERS IN DE PRINSENTUIN

Dichters in de Prinsentuin is het grootste poëziefestival van Nederland. Dit jaar is de 20e editie met meer dan tachtig dichters. www.dichtersindeprinsentuin.nl

28 TOT EN MET 30 JULI:

ZOMERWELVAART

De historische Hoge en Lage der A zijn het decor van dit maritieme zomerfestival. Aan de kades liggen oude kotters, maar ook aan wal is van alles te doen. www.zomerwelvaart.nl

11 TOT EN MET 13 AUGUSTUS:

PARADIGM FESTIVAL

Het Paradigm Festival staat te boek als een van de meest veelzijdige en vernieuwende elektronische-muziekfestivals van Nederland. www.paradigmfestival.com

17 TOT EN MET 27 AUGUSTUS:

NOORDERZON

Noorderzon, in het Noorderplantsoen, is hét zomerfestival van het jaar, met veel muziek, voorstellingen en nog meer gezelligheid. www.noorderzon.nl

Voor een uitgebreid overzicht van de evenementen kijkt u op de website van Uit Groningen: www.uit.groningen.nl. Alle genoemde data en locaties zijn onder voorbehoud.

ER GAAT NIETS BOVEN
GRONINGEN[®]

uit
GRONINGEN

WIN EEN OV-CHIPKAART MET REISTEGOED!

U kunt uw oplossing uiterlijk 17 juli 2017 mailen naar info@groningenbereikbaar.nl t.a.v. puzzel of per post versturen naar Groningen Bereikbaar, Oosterstraat 56a, 9711 NX Groningen. Onder de inzenders verloten we drie OV-chipkaarten: één met 100 euro tegoed, twee met 50 euro op de kaart. Maximaal één prijs per persoon en iedereen kan één keer meedingen naar de prijs. De winnaars krijgen bericht.

WOORDZOEKER

Streep in het diagram de woorden weg die eronder staan. De woorden staan in alle richtingen. Sommige letters worden vaker gebruikt. De overgebleven letters vormen een zin. Die zin is de oplossing.

O N D E R W E G W E R K E R S
F I E T S I G G R T I R F A O
N T A D I N N N F O R E N S N
G I S K E R E G I Z I E R E G
G R S E A H N L W S S S A B N
N P E M A A M E W E I I R I I
I O N L N B R A L E G U E K M
D S T O E P R T A E G H R E M
I E D A P A R B E Z N T B K E
E E I A P E R R O N K N K U T
L B U B I J R I J D E R U A S
M T F N A L O P E N O R E T E
O H I O R U E F F U A H C W B
U S L U I S T A T I O N D E N
D R E N T H E E I N D P U N T

©PERSBELANGEN

AFRIT	CHAUFFEUR	HALTE	PERRON	STOEP
ASSEN	DRENTHE	KAART	REIZIGER	THUIS
AUTO	E-BIKE	KRUISING	RINGWEG	TREIN
BESTEMMING	EINDPUNT	LOPEN	ROUTE	TUNNEL
BIJRUJDER	FIETS	OMLEIDING	SLUIS	WEGWERKERS
BRUG	FILE	ONDERWEG	SNELWEG	WERKZAAMHEDEN
BUS	FORENS	OPRIT	STATION	ZEBRAPAD

LOKET VERKEER & WERKZAAMHEDEN

VRAGEN OVER:

- WERKZAAMHEDEN
- VERKEERSPROJECTEN
- DE BEREIKBAARHEID VAN GRONINGEN?

TELEFOON: (050) 367 89 89
E-MAIL: LOKETVERKEER.WERKZAAMHEDEN@GRONINGEN.NL

COLOFON

DEZE KRANT IS EEN UITGAVE VAN DE SAMENWERKINGSORGANISATIE GRONINGEN BEREIKBAAR. OOSTERSTRAAT 56A, 9711 NX GRONINGEN, TELEFOON: (050) 316 43 70, E-MAIL: INFO@GRONINGENBEREIKBAAR.NL, WEBSITE: WWW.GRONINGENBEREIKBAAR.NL. EINDREDACTIE: GRONINGEN BEREIKBAAR – TEKST: BROUWER COMMUNICEERT, PERSBUREAU TAMMELING, BENO HOFMAN, KIRSTEN NOYONS – ONTWERP: LA COMPAGNIE – OPMAAK: PROVINCIE GRONINGEN – FOTO'S: JEROEN VAN KOOTEN, SIESE VEENSTRA, GUIDO VAN DEN BERG, ALEX WIERSMA, RHC GRONINGER ARCHIEVEN, COMBINATIE HEREPOROT, MARKETING GRONINGEN, RIJKSWATERSTAAT, PRORAIL, AANPAK OOSTERHAMRIKZONE. ILLUSTRATIES: ALLES IN BEELD (MACHTELT DE VRIES), PROVINCIE GRONINGEN, GEMEENTE GRONINGEN, AANPAK OOSTERHAMRIKZONE, OV-BUREAU GRONINGEN DRENTHE, GRONINGEN BEREIKBAAR. PUZZEL: PERSBELANGEN. OPLAGE: 283.000 EXEMPLAREN – DRUK EN VERSPREIDING: NDC MEDIAGROEP